

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉH

A barna veszedelem

A különböző veszedelmek korszakát éljük és a sárga veszedelem után ugylátszik a barna veszedelem a legujabb politikai divatszín. Mert most már nemcsak japán veszedelemmel számolhatunk, hanem arab veszedelemmel is, amint a legujabb fejlemények mutatják. Olyan valami történt legutóbb, ami ugyszólván példátlan a fajok történetében. Összekapcsolódott egy gondolatban kétszázötven millió ember, ez az átláthatatlan számú tömeg, amelyet ezer és ezer érdekellentét, gyanu, gyűlölet és idegenkedés választott el mindaddig egymástól. Egyesült a Korán összefogó gondolatában kétszázötven millió ember, ez az óriási tömeg, amelyben van hindu, maláj, török, arabizált néger és ki tudja még, mennyi fajta nép. Igen, az arabok készülnek megcsinálni az Izlam hazát és Spanyolország déli részétől Afrikán keresztül és Arabián át a messzi hátsó indiai szigetekig, ezt a rengeteg népet most mind ez az egyetlen gondolat hatja át. Voltak az arabok egyszer már nagyon hatalmasak, ezelőtt ezerévszáz évvel, amikor Spanyolország legnagyobb része is arab kalifátus volt. És az arabok most úgy érzik, eljött az ideje, amikor megvalósulhat, még sokkal dicsőségesebben az eltűnt, régi álom. Már el is hangzott a deklaráció egy negyed millió ember nevében. A legtávolibb szigetek lakóinak is közvetítették az üzenetet az Izlam képviselői, amikor kijelentették, hogy, ha nincsen számukra teljes elégtétel Palesztinában, akkor ezentul ellensége lesz minden arab az angoloknak. Már pedig ez halálos veszedelmet jelentene Angliára, mert angol fenhatóság alatt száz millió arab él. Az ellenségeskedés első fegyvere bojkott volna. Hogy mi a bojkott, azt megmutatta egyszer már Gandhi Indiában megszervezett mozgalma. Következmenyei csakhamar teljes sulyukban mutatkoztak az egész angol gyárparban és kereskedelemben. Leálltak a szövöszékek, leálltak a többi gépek, zibongó zajos városok elnéptelenedtek. Nagy ipari székelyeken bezárult a legtöbb kocsma, mozi, megüresedtek az egykor népes utcák, össztörpült a forgalom és a vidékek lakossága, amely eddig könnyen élt, gazdagon keresett, most egyszerre a legnagyobb nélkülözéseknek nevezett eiebe. Ennek a bojkottnak a kezdetétől adódott a nagy munkanélküliség. Anglia gondja, hogyan foglalkoztassa mindazokat, akik most már nem tudnak résztvenni a termelésben. És Anglia eme gondja mai napig sem szűnt meg, mert bizony azok a szövöszékek és gépek végleg leálltak és a hajdan olyan forgalmas ipari városok nagy részében megszűnt a régi élet, minden elfalusiasodott, az utcákon néma csend honol. A pánarab fenyegetés tehát halálos dőfés volna Angliára, de következményeiben Európára is. Mert most már az a pánarabizmus öltött kézzelfogható, látható formát, amely teljes valójában egész Európának ellensége, helyesebben magának a fajnak, a fehér embernek. A világháború óta forrnak már ezek az indulatok. Akkoriban az angolok megígérték, hogy csinálnak majd egy önálló arab államot. Azonban a háború véget ért, a szép ígéretek füstbe mentek, sőt a Népszövetség megbizta Angliát és Franciaországot Sziria, Mezopotámia, Liban és Palesztina mandátumával. Ekkor kezdődött már a nagy aknamunka. Dolgoztak az ügynökök és karavánról-karavánra ment a hír, hogy milyen nagy események vannak készülöben. Most itt áll előttünk szellemileg megszervezetben, teljesen felkészülten ez a határtalanul nagy mozgalom. Most történt meg először, hogy szolidáris az egész arab világ Európával szemben. Már nem csak Anglia van veszedelemben,

București ünnepi diszben várja a visszatérő uralkodót

Öfelsége és Mihai trónörökös Sigmaringenben. — A párisi tárgyalások eredménye A francia-román barátság megszilárdítása

Páris, november 22. Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda, akik szombat óta Párisban tartózkodtak, hétfő éjszaka — mint rövid jelentés jelezte — elutaztak Németországba, hogy meglátogassák Sigmaringenben Hohenzollern Frigyes herceget, a Hohenzollern-ház fejét. Az uralkodó és a trónörökös a vonat indulása előtt tíz perccel érkeztek a gyönyörűen felszított párisi nyugati pályaudvarra, amelynek kiszalónjában egybegyűlt előkelőségek várták az uralkodót és a nagyvajdát, hogy a vendégek búcsút vehessenek tőlük. Többek között ott volt Soude tábornok, aki Lebrun köztársasági elnököt képviselte. Dinu Cesianu párisi román követ, Paul Boncour, Thierry bucarestii francia követ, Politis görög és Purity jugoszláv követ. Húsz óra húsz perckor a jelenlévők menetel formáltak a vendégek körül és kikísérték Öfelsé-

gét, valamint a trónörökösét a gyorsvonat külön szalónkocsijához. Az uralkodó és a nagyvajda ekkor elbúcsúztak az előkelőségektől, majd a vonatot a jelenlévő előkelőségek lelkes ünneplése közben, méltóságteljesen kigördült az allomásról.

ÖFELSÉGE TÁRGYALÁSA DALADIERREL ÉS BONNETTEL

A Havas-ügynökség jelentése szerint Öfelsége, II. Carol király vasárnap hosszú tanácskozást folytatott Daladier miniszterelnökkel és George Bonnet külügyminiszterrel. A tanácskozást hétfőn dőután Rambouilletben, a vadászat alatt is, folytatták. A megbeszélések központjában az általános európai és kelet-európai helyzet állott, valamint a francia-román gazdasági összeköttetések kimélyítésének kérdése.

„Öfelségének sikerült Romániát egyensúlyba hozni a demokratikus és diktatórikus államok között“

Róma, november 22. Öfelsége II. Carol király párisi látogatásáról a Tribuna levelezője hosszú riportban számol be és megállapítja, hogy az utóbbi napok eseményeiből kitűnik, hogy

Románia milyen rendkívül fontos helyet foglal el az európai országok sorában

és hogy Carol királynak sikerült Romániát teljes egyensúlyba hozni a demokratikus és diktatórikus államok között.

A Giornale d'Italia hasonlóképpen hangsúlyozza azoknak a tanácskozásonak a fontosságát, amelyeket Románia uralkodója Brüsszelben és Párisban folytatott abból a célból, hogy

országa Közép-Európában és a Duna medencéjében gazdasági és politikai egyensúlyát megőrizze.

MIRŐL TÁRGYALT AZ URALKODÓ A FRANCIA POLITIKUSOKKAL

A francia sajtó továbbra is a legnagyobb figyelmet szenteli Öfelsége II. Carol király párisi látogatásának. A Petit Parisien azt írja, hogy a rambouilleti vadászat alkalmat adott Bonnet külügyminiszternek arra, hogy Carol király Öfelségével

hosszú megbeszélést folytathasson, amelynek során megtárgyalták a nemzetközi helyzet alakulását különös tekintettel Közép- és Kelet-európra. Ausztriának a német birodalomhoz történt csatolása, Csehszlovákia területének csökkentése és Magyarország megnagyobbodása érezhetően megingatta az erők egyensúlyát a szárazföld ezen részén. Öfelsége II. Carol király véleménye szerint Romániának csak előnye származhatik abból, ha az összes nagyhatalmak gazdasági téren az egyensúly szem előtt tartásával együttműködhetik.

A francia-román barátság az, ami mindig volt: többoldali szövetség, amelynek alapját a lezmelegebb hűség és barátság képezi.

A Le Matin a párisi látogatás eredményeivel foglalkozva, megállapítja, hogy Öfelsége II. Carol király új gazdasági perspektíváknak vetette meg alapját.

A Le Journal az uralkodó látogatásának fontosságát hangsúlyozva, annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a francia—román kereskedelmi összeköttetések kimélyítése képezte főtárgyát azoknak a tárgyalásoknak, amelyek Románia uralkodója és a francia államférfiak között lefolytak.

Fényes fogadtatást készítenek elő Bucarestiben Öfelsége és a trónörökös számára

BUCURESTI, november 22. Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda hazatérése alkalmat ad az egész nemzetnek, hogy olyan fogadtatásban részesítse, amely minden eddigig felülmúl. Az egész útvonalon és a fővárosban fényes fogadtatást készítenek elő, hogy ilyen módon háadják meg Öfelsége II. Carol király sikeres akcióját. Szerden

Dombrowski Victor tábornok, Bucaresti város főpolgármestere kedélytől intéz a lakossághoz és ebben közli a zuralkodó érkezésének öráját. Amennyiben közli az uralkodó érkezésének öráját. Amennyiben munkatársával, úgy a szolgálatot felfüggesztik, hogy valamennyi tisztviselő résztvehessen az uralkodó fogadtatásán.

hanem az egész fehér civilizáció, az egész fehér világ, amelyről az arabok többet nem akarnak tudni. Közvetlen fegyveres veszély még nincsen, de az önmegvédekezés eszméje már magába fakadt. És, ahogyan a történelem eseményei vágtatnak, nem lehet tudni, hogy nem lesz-e

csakhamar a barna veszedelem olyan kézzelfogható, mint a sárga veszedelem. Ertelik majd néhány évtized és Kelet kódéből egyszerre talán újra előrontanak régi fanatizmusok félelmetes fegyverzetében Mohamed janicsárjai.

Anglia és Franciaország miniszterelnökei és külügy- miniszterei az összes fontos európai kérdésekről tanácskoznak Párisban

Németország nem hívja vissza londoni nagykövétét. — Carol király és Pál régensherceg utazásának politikai jelentősége. — Miért járt Badenschatz tábornok Londonban.

London, november 22. Kedden minisztertanács volt, amelyen megállapították mindazokat az irányelveket, amelyeket Halifax és Chamberlain Párisban Daladier-al és Bonnet-al fognak megtárgyalni. A főkérdés a két ország védelmének egységesítése. Az angol sajtó hangsúlyozza, hogy a két angol minisztert arra fogják felkérni, hogy

Franciaország területének megvédésére növeljék az angol szárazföldi hadsereg erejét.

Londonban azt hiszik, hogy Chamberlain világos választ fog-e kérésre adni és minden körülmények között biztosítja Franciaország számára a hadianyag és nyersanyag behozatalt Nagybritanniából. Meg fogják vizsgálni a légi fegyverkezés növelésének és gyorsításának lehetőségét is, valamint az állandó szárazföldi hadsereg megszervezését.

HÁROM FONTOS KÉRDÉS

A párisi lapok Európa politikai éghajlatát vizsgálják Chamberlain és Halifax párisi látogatásával kapcsolatban. A Le Jour azt írja, hogy a Páris—londoni tengely három főproblémája vár megoldásra:

1. A fegyverkezés és a gazdasági kérdések.
2. A német gyarmati követelések.
3. A Kelet.

Arra van szükség — írja a lap, — hogy az angolokkal együtt kölcsönös biztosítékokat nyújtsunk és kifejelessük az együttműködést.

A L'Oeuvre szerint a tanácskozások főpontja a Franciaország és Anglia közötti technikai együttműködés perfektuálása. Néhány héttel ezelőtt sokan azt hitték, hogy lehetséges lesz kibékülési politikát kezdeményezni és együttműködni a diktatórikus államokkal.

A Populaire viszont azt írja, hogy a spanyol kérdés megvizsgálása is szóba kerül.

György király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt a Buckingham-palotában. A tárgyalás a minisz-

Cáfolják a londoni német követ visszahívását

A Daily Herald, a Daily Telegraph, a Daily Express és a Daily Mail azt írják, hogy sor kerülhet a londoni német nagykövet visszahívására, miként az Egyesült-Államokban is történt, azzal az indoklással, hogy a nagykövet tegyen jelentést Berlinben. A visszahívás oka minden valószínűség szerint Chamberlainnak az alsóházban elhangzott azon nyilatkozata, amely szerint Tanganikát, a volt német gyarmatot fel lehet használni a menekültek letelepedésére.

A Reuter-iroda jelentése szerint az a hírek, amelyek szerint Németország visszahívna londoni nagykövétét, de, amelyeket később megcáfoltak, a kontinensen jelentős font-eladásokhoz vezettek. Az angol valutakegyenlítő alap közbelepett, amikor a dollár árfolyama 4.6750-re jutott a múlt hétfői 4.69-el szemben. Később az eladások megritkultak.

ROMÁNIA ÉS JUGOSZLÁVIA MAGA-TARTÁSA IS SZÓBAKÉRÜL

A párisi Havas-iroda diplomáciai szerkesztője az angol miniszterlátogatással kapcsolatban a következőket írja:

— A jelenlegi nemzetközi politikai helyzetben az angol államférfiak párisi látogatásának oly nagy jelentősége van, hogy azt nem is kell külön hangsúlyozni. A francia-angol kapcsolatok szempontjából ez a látogatás újabb bizonyosságot szolgáltatja a két ország közötti együttműködésnek. A lefolytatandó tanácskozások során a két kormány megállapodik abban, hogy milyen magatartást tanúsítson a Franciaországot és Angliát közvetlenül érdeklő kérdésekben. Vizsgálat tárgyává teszik majd azt is, hogy milyen hatással volt a müncheni egyezmény az európai politikára. Megvizsgálják azt is, hogy milyen eredményekkel járt a Chamberlain—Hitler-nyilatkozat, a Hitler és Poncet között lefolyt berchtesgadeni találkozás, az új római francia nagykövet kinevezése és az olasz császárságnak Franciaország és Anglia részéről történő elismerése. Szóba kerülnek más események is, amelyek teljesen más jellegűek, mint a fentiek,

terelnök párisi útjával állott összefüggésben. A lapok szerint az együttműködés kimélyítése szükséges, mert

Franciaország elvesztette Csehszlovákiát, mint jól felfegyverzett szövetségest.

A tárgyalások menetét különben a szovjet magatartása is lényegesen befolyásolja.

REJTÉLYEK BODENSCHATZ TÁBORNOK LÁTOGATÁSA KÖRÜL

A Le Matin londoni tudósítója a következő táviratot küldte Párisba:

Bodenschatz tábornok, titkos megbízott azért érkezett Londonba, hogy az angol hivatalos köröket felvilágosítsa arról, hogy amennyiben Franciaország és Anglia szoros katonai együttműködésre vonatkozó nyilatkozatot tennének a védelem terén, úgy azt Berlinben igen sajnálatosnak találnák, mert az ilyen politika ellentétben áll az általános európai kibéküléssel, amely a müncheni egyezmény aláírásával már megkezdődött.

Bodenschatz tábornok látogatásával kapcsolatban a Manchester Guardian azt írja, hogy a német vendég hivatalos látogatást nem tett, de

számos politikai személyiséggel találkozott,

akikkel a fegyverkezés kérdését beszélte meg. A lap szerint Hitler kancellár egyezményt kívánna kötni, amely a mérges gázok használatának megszüntetéséről és a bombavető repülőgépek számának csökkentéséről szólna. Ilyen módon Németország megtartaná eddig szerzett fölényt, de hajlandó volna technikai és stratégiai terén lényeges engedményeket tenni, ami az angol és amerikai közvéleményt kedvezően befolyásolhatja.

Illetékes német körökben utálnak arra, hogy a tábornok nem hivatalos küldetésben járt Londonban és utjának semmiféle politikai jellege nem volt.

egy: egyes németországi beszédek, a németországi antiszemita mozgalom, az olasz sajtó Angliával és Franciaországgal szembeni magatartása. Ötölsége, II. Carol király londoni és párisi útja, valamint Pál jugoszláv régensherceg londoni látogatása kétségtelenül fontos adatokat szolgáltatnak annak megvilágítására, hogy milyen állásponton helyezkedik Románia és Jugoszlávia az új Közép-Európában. Foglalkoznak a tanácskozások során a Földközi-tengeri helyzettel is, valamint azzal a kérdéssel, hogy megadják a spanyol küzdő feleknek a hadviselői jogokat.

MIERT NEM KEZDTÉK MEG AZ ANGOL—NÉMET TÁRGYALÁSOKAT

A Le Figaro londoni tudósítója Chamberlain és Halifax párisi látogatása alkalmából a következőket írja: A német sajtó támadásaiért Nagybritánia még mindig nem kapott elégtételt és a külügyminisztérium tiltakozó jegyzéke is elintézetlen maradt. Angliában Berlin intrazigens állásfoglalása Rath követségi tanácsos meggyilkolásával kapcsolatban s az újabb területi követelések nagy visszatetszést szültek. Innen magyarázható Chamberlain legutóbbi nyilatkozata is, amely bejelenti, hogy

a Németországgal való tárgyalások megkezdése halasztást szenved, mert a jelenlegi körülmények erre nem alkalmasak.

Rivoli, a nagy filmek mozija!

Ma este 9 órakor
szenzációs premier!

Leláncolt szenvedély

a prágai AB-studio mesterfilmje

Rendezte S. INNEMANN

Zene: R. BENATZKY

Főszerepben a legizgatóbb
szerelmespár:

ROLF WANKA

a tanár

és

ELLEN SCHWANNEKE
a tanítvány

Legművészebb és egyetlen legizgalmasabb filmregény!

Csak felnőtteknek!

A helytartósági öt megye minden járásában külön tanfelügyelők ellenőrzik az elemi oktatást

Temesvár, november 22. Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő előterjesztésére Marta Alexandru dr. királyi helytartó hozzájárult, hogy az elemi oktatás érdekében minden járás külön tanfelügyelőt kapjon. Ezek a járási tanfelügyelők működő tanítók, vagy igazgatók, akik eddigi állásukat is megtartják. A helytartóság öt megyéjében a következő járási tanfelügyelőket nevezte ki:

Tomestorontal-megye: Dragniete Petru buziási, Nebigea Vasile csákovai, Besu Valeriu komlósi, Bacala Ioan dettai, Mihai Alexandru gátaljai, Cosocariu Dimitrie gyűlvész, Clecan Coriolan zsobolyai, Tisu Dimitrie lippai, Serrefolianu Caius perjámosi, Ioanovici Gheorghe nagyszentmiklósi, Vasiliu Nicolae vingai járás.

Aradmegye: Tomu Sabin szentannai, Trifu Stefan világosi, Popovici Senetie radnai, Cherechian Petru kisjenői, Rosu Petru borossebesi, Catana Vicentie halmágyi, Serbu Ioan ternovai járás.

Szörény-megye: Stefan Iosif verebesi, Olariu Vasile focseti, Uilea Victor bélnici, Alexa Nicolae lugosi, Boric Simeon szálkuli, Soma Ioan karánsebesi, Sandru Petru teregovai, Pistea Nicolae orsovai járás.

Krassó-megye: Sarmes Pavel boksáni, Ru-soveanu Gheorghe oravcai, Cocore Coriolan resicai, Pixic Romulus szászkai járás.

Hunyadmegye: Negrea Ioan jancui járás, Mortun Ioan dévai, Orbonas Ioan dubrai, Modole Gheorghe szentgyörgyi, Fatescu Gheorghe hátszegi, Solomon Nicolae vajdahunyadi, Ban Nicolae marosillyei, Bodza Milán petrosényi, Paul Stefan pui, Verzunteanu Gheorghe sarmisegethuzai járás.

Tegnap délelőtt az új járási tanfelügyelők Temesvároft érkezletet tartottak, amelyen Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő ismertette előtük működési körüket.

Utlevél és vizum nélkül

3 kényelmes karácsonyi utazás

Páris., Riviera., Olaszországba

WAGONS-LITS-COOK

utazási világvallalattal

Tim'seara I., Bulevardul Regele Ferdinand, Bánáti Bankegyesület-palota

Takarékosság

Az Ur Jézus nagyon sok erőnyre tanította az emberiséget, de a takarékoságra aligha tartotta nagyon fontosnak, mert nem emlékszem rá, hogy erre vonatkozó szavait valahol olvastam volna. Először tudom, hogy egyszer (Máté, 6, 31—32) így szóló tanításokat adott:

— Ne aggódjatok tehát, mondván: Mit eszünk vagy mit iszunk vagy mivel ruházódunk? Mert mindent a pogányok keresik. Hiszen tudja a ti Atyátok, hogy mindezekre szükségetek legyenek.

Egy vessel odább azt mondja:
— Ne aggódjatok tehát a holnapért, a holnap nap majd gondoskodik magáról. Elég a napnak a maga baja.

Az egész intelem pedig így kezdődött:
— Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön!

Amikor pedig kiküldte a világba tanítványait Jézus, ezt mondta nekik:

— Ne legyen aranyotok se ezüstötök, se pénzeket öveketekben, se lábakatok az útra, se két köntösötök, se sarutok, se bototok; mert méltó a munkás az ő élelmére...

Mindezekből én arra következtetek, hogy a „takarékosági pap” nem Jézus által alapított intézmény.

Sohasem prédikáltam takarékoságot, mert ennek semmi értelmét nem láttam. A takarékoság megköveteli az életszínvonal leszállítását, de nem biztosítja a meggazdagodást. Nagyon sok vagyonnak az eredetét tanulmányoztam és arra a tapasztalatra jutottam, hogy mindentől keletkezhetik nagyon, csak két dologból nem; ez a két dolog: a munka és a takarékoság.

Egészen fiatal koromban volt egy lapkádóm. Duszagazdag ember volt, de vagyonának zömét már készen kapta. Azonban kétségtelenül takarékos ember volt... Jelen szokott lenni, mikor délután két óra tájban átvettem a décsi vonattal érkezett külföldi lapokat. Igen sok újságot járattunk és ezeket madzaggal kötözték össze a vámházban, — mert akkoriban még vámházi papot ragasztottak minden külföldi lapra. Két óra után egy húszéves újságíró percse már nagyon siet a kórházba — tehát ott voltam én az újságkötő madzsigánál.

— Szerencsétlen ember! — szóló rám a főnököm. — Nem szólja azt a szék, főnök szívegyel elvágni? Holnapról kezdve rendszeresen csomózza ki és adja be az irókámba.

Szót kellett fogadnom, bár az életben semmi féle csomót először nem szeretek, nem is tudok. Naponta nyolc-tíz percig vesztöttem a köbözéssel és csak egy hét múlva jött meg az eszem! Vettem egy csomag zsinórt és miután az újságcsomagról három méter hatvan centit levettem leoldoztam, azután is ott voltam bent a csomagot és az új zsinórból vágtam le három méter hatvan centit, hogy beadjam a takarékos főnököm irókájába. Bízta is volt rá, hogy rávevett engem a takarékoságra. És tényleg takarékos lettem, csak nem úgy, ahogy ő gondolta! Nem a pénzzel takarékoskodtam, hanem az idővel, — kidobtam egy krajcárt a zsinórra, de megtakarítottam az időből nyolc percet és amnyi idő alatt a kórházban elolvastam egy tanulmányt, jó cikket a Gaulois-ból vagy a Débats-ból, azt a krajcárt ugyanis elpazaroltam volna máshol, ellenben amit olvastam a megspórolt idő alatt, abból még ma is van valamennyi a fejemben.

Hároméves voltam, amikor már tiltakoztam az ellen az ostobaság ellen, hogy „krajcárból lesz a forint”. Volt egy krajcáróm, eltettem és két hétig lestem mindennap, hogy mikor lesz belőle forint? Azt mondtam a két hét elteltével:

— Csak az egész világ és mindenki csak bollandit engem, — egy krajcárból sokasé lesz egy forint, az egy krajcár mindég egy krajcár marad és nagyon sok másik krajcárt kell mellé tenni, hogy forintot adjanak érte.

Tizenhétéves koromban tanultam Cicerótól, hogy „a kereskedés kicsinyben piszkos foglalkozás, de nagyban nem nagyon megvetendő”.

Rájöttem, hogy körülbelül így vagyunk a takarékoskodással is.

Az én kis izomban a takarékoskodás renki-kívül könnyen piszkos fajulhatna; de ha valami nagy üzemetek az élen állnak, egészen bizonyos, hogy éberen tudnék védekezni minden pazarlás ellen és takarékos lennék. Követném Rockefeller példáját, mely olyan tanulságos, hogy el is mondom

A Standard Oil Company első éveiben Rockefeller, amennyire ereje és ideje engedte, maga ellenőrizte mindent. Egyszer a gyárban örökig figyelte azt a nagyon bonyolult szerkezetű gépet, mely a vashordókra ráforrasztotta a hordó fenekét. Feltűnt neki, hogy minden hordófenék forrasztásához pontosan harmínkilenc csepp forrasztóanyag esett ki a gépből. Rockefeller bement az irodába és megkérdezte, hogy végeztek-e számításokat és kísérleteket arra, hogy hány csepp forrasztóanyag kell egy hordóhoz? Azt mondta neki, hogy ezt bizony nem számította ki senki, „a gép tudja, hogy mit csinál, jól végzi dolgát, soha sincs baj a hordókkal”. Rockefeller elrendelte, hogy kísérletezni kell a forrasztóanyaggal. Hetekig tartó kísérletezés után megállapították, hogy harmánchét cseppel nem lehet a hordóra forrasztani a fenekét, de harmincnegyele cseppel éppen olyan jól lehet, mint harminckilencel. Rockefeller tehát átalakította a gépet úgy, hogy ne harminckilenc, hanem csak harmincnegyele csepp forrasztóanyagot cseppentsen a hordóra. A hordónként megtakarított egy csepp forrasztóanyag értéke egy év alatt ötvenezer dollár volt.

Ebben az esetben tehát volt értelme a takarékoságnak. El is hiszem, hogy egy nagy bank vagy egy nagy gyár a takarékoskodással szép eredményt érhet el, — de a szegény emberek esete más. Én például a takarékoskodásra nagyon könnyen ráfáztam, vagy egészségben, vagy hangulatomban, vagy mind a kettőben.

Negyvennégy évvel felakasztása után halt meg Will Purvis amerikai farmer

A felületes kötélfonónak köszönhető csodálatos megmenekülését

Newyork, november 22. Missouri állam egyik városkájában néhány nappal ezelőtt meghalt egy férfi, akit joggal neveztek a világ legszerencésebb emberének. Különös sorsa volt, ennél fogva az élete sem tartozott a mindennapos történetek közé. Ilyesmi — mondták az amerikaiak — csak egyszer történik meg. Akkor is csak minden ezredik évben. A világ legszerencésebb emberét ugyanis negyvennégy évvel halála előtt bitóra ítélték, sőt fel is akasztották előre megfontolt gyilkosság miatt.

HALÁLOS ÍTELET

Will Purvis annakidején nem tartozott a gazdag farmerek közé. Küzdős volt az élete. Családjával együtt éveken át munkálkodott, csak hogy öreg korára gondatlan életet biztosíthasson magának. A farmer csönves, zárkózott ember volt. Annál nagyobb feltűnést keltett, amikor

1938. telén letartóztatták és gyilkosság címén törvény elé állították.

A szomszédok a hozzátartozói, tanácsalannul bámultak egymásra és nem tudták megérteni, hogyan is követhette el Will Purvis a gyilkosságot. Maga a farmer is tagadta bűnösségét, de a körülmények szerencsétlen összejárására folytán nem tudott alibit igazolni. Senki sem hitte el neki, hogy ártatlan, de még azt sem sikerült elhítenni a bírakkal, hogy a végzetes napon nem is tartózkodott Lumbertonban. Ez a város magabavéve sem volt nagy, itt mindenki ősmerte egymást és így hihetetlennek tartották, hogy Will Purvisnak a gyilkosságban része lenne. Más véleményen volt azonban az ítélőtanácsos. Purvis hiába hangoztatta, hogy bár az áldozat nem volt éppen jóviszonyban, a gyilkossághoz semmi köze sincs. Napok teltek és meghozták a végzetes ítéletet. Will Purvist

kötél általi halálra ítélték.

A halálraítelt férfi kegyelemért folyamodott. Kérését visszautasították. A bírák kimondták a döntő szót, amit már nem lehetett megváltoztatni. Will Purvis a halálraítelték kínos napjait élte a börtönben és azon törte fejét, mint menekülhetne meg a kötélről. Hosszas töprengés után a szökést választotta. Ez sikerült is neki. Nem jutott messzire.

Szökése csakhamar kiderült s elfogták. Ezzel a megkegyelmeztetés reménye végkép összeomlott.

Will Purvis nem nyugodott bele sorsába. Tudta, hogy ártatlanul ítélték el s irtózott a gondolattól, hogy gyilkos módjára, akasztófül végébe élelet. Tiltakozott az ítélet ellen s egyik napon éhsésztrájkba kezdett. A szerencsétlen férfi a koplalás folytán egészségét teljesen leromlott. Így nem lehetett a kivégzés végrehajtani. A börtönből kórházba szállították. A kórházban Will Purvis előtt újból felcsil-

lant a remény. Újabb szökési tervvel foglalkozott. Miután jól kiagyal mindent, egyik éjjelen megszökött a kórházból is. Nem volt szerencséje. Most már megkettőzött örököt állítottak céljára elé.

ELSZAKADT A KÖTÉL

Will Purvis most már nem ellenkezett sorával. Egykedvűen várta a kivégzés napját. Végre ez is elérkezett. Lumberton főterén állították fel a bitót. Az akasztófa körül mintegy kétezer néző szorongott. Tiltakoztak a bíróság ítélete ellen és társuk szabadonbocsátását követelték. A tömeg fenyegető magatartása miatt a kivégzéshez kirendelt katonákat újabb örkkel erősítették meg. A város lakossága a tüntetést így sem hagyta abba. Elérkezett a tragikus perc is. Dobperges és a tömeg egetverő kiabálásában állt Will Purvis az akasztófa elé. Lekötötték szemét, megkötözték, majd újból felolvasták előtte az ítéletet.

— Ártatlan vagyok, — kiáltotta a halálraítelt férfi. Ennél többet nem mondhatott. A hőhérok gyorsan cselekedtek.

Amikor már nyakára helvezték a hurkot és lába alól a számlót is elvették, a szerencsétlen férfi nyakán meglazult a kötél, úgyhogy néhány pillanattal később ajultán lezuhant az akasztófa előtt forgáccsal szétlőtt földre.

A tömeg a váratlan eseményt Isten segítségével magyarázta. Will Purvis megmenekült a kötélről. Egész életére. A kivégzés helyéről egyenesen a kórházba szállították. Keskeny vörös csík jelezte nyakán a kötél nyomát.

A különös eset, a csodálatos menekülés Lumbertonban és környékén nagy feltűnést keltett. Hire a messzi vidék farmereire is eljutott. Ebben az időben a jámbor hívők Istenről többet beszéltek, mint valaha. Második kivégzésre nem került sor. Helyette újabb tárgyalások követték egymást, amelyek során kiderült Purvis ártatlansága.

Will Purvist, aki a haláltól való félelmében kétszer szökött meg a börtönből és aki egy felületesen dolgozó kender- és kötélfonónak köszönhető csodálatos megmenekülését, szabadlábra helyezték. Később a vád alól is felmentették.

A farmer egész életében nyomot hagyott ez a tragikus, furcsa eset. A vád, a téves ítélet, a kivégzés és a csodálatos menekülés. Szegyenkezve járt a városban, ahol mindenki ujjal mutatott rá. Végre is tizenhét évvel később, a felbemaradt akasztás után

jelentkezett a gyilkos is, aki halálos ágyán ismerte be tetét.

Ezzel aztán bebizonyosodott Will Purvis ártatlansága, aki a világ legszerencésebb emberének, akasztását követő negyvennégy évvel később, most békésen és örökre lezárta szemét.

E L E K - pensió

BUDAPEST VIII., Rákóczi ut 9 Tel. 14-21-02.
pendanija VIII., Rákóczi ut 30. Tel. 33-20-42.
Központi felkérésű, kényelmes uccai
szobák, kávézó, étkezés, diétás is.
Pensió 5...

Fezben a század egyik legborzalmasabb bűnügyét tárgyalják

Egy afrikai mulatóhely titokzatos eleje. — Nyolc táncosnó meggyilkolásával vádolják „Afrika csalogányát”, a nagymultu táncosnót

PÁRIS, november 22. Az afrikai Fez városában olyan bűnügyet tárgyalnak, amely páratlanul áll a francia gyarmati bűnügyi krónikáiban. A vádlott egy 48 éves, egykor híres szép táncosnó, Moulay Hassen, akit nyolc gyilkosság büntetével vádol az ügyesség. A korábban, hadtanévessel látszó volt táncosnó tizenkét évvel ezelőtt még ismert személyisége volt az afrikai városok társadalmi életének.

Moulay Hassen, akit „Afrika csalogányának” neveztek, híres táncosnó volt, aki kivételes táncműveltségével igen nagy sikereket aratott. De nemcsak szép látszó sikereiről, hanem hódításairól is sokat beszéltek. Duszagazdag pasdák, magasrangú katonatisztek, vezető állami tisztviselők keresték kegyeit és egymást érték a kimos botrányok, meglepő kalandok az afrikai Carmen körül. Több imádója öngyilkosságot követett el, mert Moulay Hassen szerelme nem tartott sokáig és szélesnyelven válogatott hódolói sorában. Több véres párbaj is lezajlott az afrikai garnizonokban a táncosnó miatt. A szép táncosnó rejtélyes szerepet játszott az afrikai politikai életben is és 1912-ben sokat emlegettek nevét a Fezben kiírt véres zavargásokkal szemben.

A TÁNCOSNÓ „ÚJ ÉLETET” KEZD

1925-ben az akkor még csak harmincöt éves Moulay Hassen egyik napról a másikra eltűnt hódolói elől és nem szerepelt többé az előkelő mulatóhelyek programjában sem. A szép táncosnó új életet kezdett: Meknes városában mulatóhelyet nyitott és régi társasága már teljesen elfelejtette nevét, amikor 1936-ban Moulay Hassen neve ismét nyilvánosságra került. Ezzel azonban már nem művészi és szerelmi sikerekkel, hanem borzalmas bűntényekkel kapcsolatban.

1936. szeptemberében Meknes város külterületén játszódó gyermekes újságpapírba göngyölt csomagot találtak, amelyben földarabolt női holttest testrészei voltak. A nyomozás szála Moulay Hassen volt táncosnó rossz hírű mulatóhelyéhez vezetett. A mulatóhely portása bevallotta, hogy a női holttest a mulatóhelyről származik.

A holttest Serifával, a mulatóhelyen alkalmazott egyik nővel azonos — vallotta a portás. — A leány megbetegedett s ugyanakkor súlyos beteg volt a mulatóhely egy másik női alkalmazottja is. Moulay Hassen attól való féltelmében, hogy a két várható haláleset felhívja a hatóságok figyelmét a mulatóhely tiltott üzelméire, elhatározta, hogy Serifát elteszi láb alól. Serifa egy reggel az egyik szoba padlóját mosta fel, az asszony doronggal leütötte, azután revolverrel kényszerített engem, hogy verjem agyon a szerencsétlen leányt.

A CSALOGÁNY ÁLDOZATAI

Az egykor híres táncosnó, Moulay Hassen tiltakozott a szörnyű gyilkosság vádjá ellen. A rendőrség és az ügyesség több mint két éven át folytatta a vizsgálatot a bonyolult gyilkossági ügyben és megállapították, hogy a volt táncosnó lelkiismeretét nemcsak ez az egy bűntény, hanem ezenkívül még hét leány meggyilkolása terheli. Kiderítette a nyomozás, hogy Moulay Hassen mulatóhelyén a női alkalmazottak nem sokáig bírták rettenetes sorsukat. Az elvetemült asszony azonban meggyilkolta őket, nehogy elárulják házának megdöbbent titkait.

A sorozatos gyilkosságokkal vádolt volt táncosnó még most is tagadja bűnösségét és kijelentette, hogy a tárgyaláson feltárja azokat a kapcsolatokat, amelyek évtizedekkel ezelőtt előkelő tisztviselőkhez és társadalmi előkelőségekhez fűzték. Valószínűleg tartják, hogy az ügyész a vádlott kihallgatásának tartománya zárt tárgyalás elrendelését kéri.

A MULT ÉRDEMEIVEL VÉDEKEZIK A VOLT TÁNCOSNÓ

A volt táncosnóknak bűntársai is volt: Mohamed ben Ali ben Taieb, aki azt állítja, hogy családfőjét a „próféták” vezeti fel, de előkelő származása ellenére elképzelhetetlenül züllött életmódot folytatott. A „próféták leszármazottja” bevallotta a nyolc gyilkosságot, amelyekre a volt táncosnó bujtotta fel. — Nem én bujtottam fel a gyilkosságra Mohamed ben Ali ben Taiebet, hanem portásom — védekezett a vád ellen —, hanem tudomom kívüli követte el a bűntényeket. Távol állott tőlem a szán-

dék, hogy nevemet, amely történelmi eseményekben is szerepel, ilyen szörnyű bűntényekkel összekapcsoljam be. Kérem kihallgatni azokat a volt katonatiszteket és magasállású köztisztviselőket, akik nekem köszönhetik életüket. Két ízben súlyos bonyodalmtól és veszteségtől mentettem meg hazámat. 1912-ben Fezben beemlékült lázadás tört ki és a fellázadt törzsek tömegnépszórlást rendeztek a városban. Én számos francia tisztet elrejtettem és megmentettem őket a biztos haláltól. Több mint harminc tisztet mentettem így meg és ezek halálból tekintélyes pénzzel ajándékoztak meg, sőt a becsületrendre is fel akartak terjeszteni.

— Ha nem is nyertem el a becsületrendet, hazafias szolgálataimért nagyra értékelték. Mulatóhelyet nyitottam Fezben, ahol táncszámokkal szórakoztattam előkelő vendégeimet és tekintélyes vagyont gyűjtöttem össze. Egy évvel ezelőtt elhagytam Fezt, ifjúkori sikereim színhelyét és Mek-

nesben nyitottam mulatóhelyet. Ide szerződtem a legszebb és legügyesebb táncosnókat és ez a mulatóhelyem is igen népszerű lett.

„ÉN MENTETTEM MEG A VAROSI!”

— A riff-kabil lázadás idején ismét óriási szolgálatakat tettem hazámnak — mondotta a vádlott. — Hazámat szívesen látogatták az arab törzsek vezető emberei is és ezek aratják nekem, hogy a melnesi pasa a riff-kabil lázadás kitörésekor Mekneset vérből és lángba akarja borítani. Parancsot hi-veivel le akarta gyilkoltatni a francia hivatalnokokat, én azonban a tömeggyilkosságot megakadályoztam. Ertesítettem a hatóságokat, akik a pasát letartóztatták, a várost megmentettem...

Bűntársai ezzel szemben beismerő vallomást tettek:

— A mulatóhelyre került szerencsétlen nő csak rövid ideig bírták a folytonos ivást és dorbézolást, de orvost nem hívtunk hozzájuk. Ott hal-dokolták szük odúban, miután a termekben szinte éjjel-nappal folyt a diádó. Serifa, az utolsó áldozat nem veyt halt meg, mint az első hét. Azokat nem vertem agyon húszszálgal, hanem Moulay Hassen parancsára mérgeztet éttel ettettem meg őket. Moulay Hassen zsarnokként uralkodott felettem és ha vonakodtam teljesíteni embertelen parancsait, megfenyegtetett, hogy feljelent a gyilkosságokért és egyéb bűneimért, amelyeket az ő felbujtására követtem el. Teljesen hatalma alatt állottam, vak eszleöz voltam kezében.

A két vádlott a halálos ítélet árnyékában elkeseredett élet-halál harcot vív egymással. A volt táncosnó minden bünt alkalmazottjára ró, ez pedig felbujtással és bűnrészeséggel vádolja a züllött, elvetemült asszonyt.

A boldogságot kereste Temesvárott egy szép fiatal kolozsvári asszony, de boldogság helyett a halállal találkozott

A fehér kórházi ágyon tegnap reggel egy szerencsétlen fiatalasszony szomorú sorsa fejeződött be. A fiatalasszony, aki Ehrental Bernát kolozsvári kereskedő felesége volt, néhány hét előtt jött Kolozsvárról Temesvárra és itt egy férfi oldalán a boldogságot remélte megtalálni, de csalódott és kétségbeesésében mérgepet hozt nyult. Az öngyilkosság hátterét érdekesen világítja meg az a feljelentés, amelyet a fiatalasszony megbízásából Michalovitz István dr. temesvári ügyvéd terjesztett az ügyesség elé. A feljelentésben a fiatalasszony elmondotta, hogy Kolozsvárott megismerkedett egy férfivel, aki udvarolt neki és

házasságot ígért, ha eltálik férjétől.

A férfi költséző életmódot folytatott és ez el-kápráztatta a szép fiatalasszonyt, aki hitt az ígéretekben és azt remélte, hogy a vagyonos udvarló gondtalan és boldog életet fog számára biztosítani. Egy napon elhagyta férjét és követel udvarlóját, aki többször is azt mondotta, hogy Temesvárott szövőgyárat akar alapítani és a gyár kereskedelmi vezetésével a fiatalasszonyt akarja megbízni. A fiatalasszonyt azonban

már az első napon csalódás érte,

mert a megígért külön lakás helyett az udvarlóját, akit már völegénynek tekintett, közös lakást bérelt a gyárvaros Traian téren. Így telt el három hét, amikor

a férfi elhagyta.

Előzőleg még kifizette három hétre a lakást és azután közölte az asszonnyal, hogy önmagának kell eltartásáról gondoskodnia. A fiatalasszony nem akart visszatérni férjéhez, ezért állást keresett és szorgalmas munkával akarta magát fentartani. Hiába szaladgált azonban a városban, sehohsem tudott elhelyezkedni és végső kétségbeesésében öngyilkosságra határozta el magát. Október 31-én levelet írt ügyvédjének, a következő tartalommal:

Kedves doktor ur! Ne haragudjon, hogy szívesessé kérésével terhelem, de mint tudja, nincs senki ismerősöm magukon kívül. Rossz előérzetem van, kérem szíveskedjék megérdeklődni nem történt-e velem valami különösebb dolog? Ha véletlenül meghalnék — de kizárólag csak akkor — szíveskedjék a mellékelt leveleket az arra illetékeseknek eljuttatni. Elő-

re is nagyon köszönöm s kérem ne ijedjen meg hiszen ez csak feltéves és lehet, hogy nem is fog történni semmi.

Szeretettel köszönti mindhármukat:

Mia.

Az ajánlott levél borítékjában még egy zárt boríték volt, a következő felirással: Csak halálom esetén bontható fel. Ehrental Irén. A rendőrség részére.

Az ügyvéd a levél elolvasása után nyomban a rokonok és ismerősök által Miának becézett házasszonyra éves asszony lakására sietett. A fiatalasszonyt az ágyban találta. Esméletlenül volt és

kijelentette az ügyvédnek, hogy megmérgezte magát,

de szervezete kidobta a mérgegyrészt. Az ügyvéd és feeleége orvost hívatott, majd a kórházba szállították az életunt fiatalasszonyt, aki azonban nem árulta el, hogy milyen mérget ivott és azt sem mondotta meg, hogy honnan szerezte a mérget.

— Még ha megfeszítenek, akkor sem árulom el, hogy milyen mérge — mondotta — de azt megmondhatom, hogy a mérget az egyik kolozsvári patikában szereztem azzal az ürüggyel, hogy két kutyát akarok megmérgezni...

A lakás gondos átkutatása után a fürdő-kád alatt találtak egy kis üveget, amelyen halálfejes címke jelezte hogy mérget tartalmazott, de a címkéről el volt távolítva a patika címe.

Az orvosok mindent elkövettek, hogy az életben csalódott fiatalasszonyt megmentseék. Fáradozásuk azonban hiábavaló volt, mert állapota egyre rosszabbodott és

tegnap reggel meghalt.

Előző nap még kérte, hogy hívják ágyához férjét, mert bocsánatot akar kérni tőle azért a fájdalomért, amelyet neki okozott. A férj, aki rajongva szerette szép feleségét, el is jött Temesvárra, de már későn érkezett. Zokogva nézte halott feleségét, aki a boldogságot kereste és a halált találta meg... Az ügyvéd pedig az asszony kívánságának eleget téve, a hatóságoknak adta át a zárt borítékot, amelyben valószínűleg tettének okát ismerteti az öngyilkos fiatalasszony.

1938. november 24.

Nagyarányu tűz Temesváron

Temesvár, november 22. Tegnap este fél 11 órakor Dorhelm Jenő temesvári textilnagykereskedő Duca-uccában levő üzletében eddig ki nem derített körülmények között veszedelmes tűz keletkezett, amelyet az éjszakai órákig még nem sikerült eloltani. A tűz a műelyem certyályn ütt ki, majd a pincelejáraton keresztül, a liftnél a lángok átcsaptak a pamutoszályra is. A katonai tűzoltókat gyorsan értesítették a tűzről és azok néhány perc alatt teljes felszereléssel megjelentek és lázas munkával kezdtek hozzá az oltáshoz. A pincehelyiség oltásánál két csoport és az üzlethelyiség oltásánál másik két csoport működik. Az oltást azonban erősen hátráltatja, hogy a tűz fészékét lehetetlenség eddig megközelíteni a rettenetes füsttől és így az oltás csak az udvarról és az uccáról történhetik. Az üzlethelyiségben többmillió értékű árú van felhalmozva. Az eddigi kár is meghaladja a kétfélmillió lei értéket.

Sikkasztás vagy hűtlen kezelés a szegényalap megdézsmálása?

Temesvár, november 22. A törvényszék tegnap ismét foglalkozott Dragan Olimpiu volt városi tisztviselő bűmperével, akit azzal vádolnak, hogy a városi szegényalapról másoknak kiutalt segélyeket több esetben jogtalanul felvette és megtartotta. Az ügybe belekeveredett még egy városi tisztviselő és egy szolga is, akik ellen az ügyészség szintén vádat emelt. A tegnapi tárgyaláson tanukat hallgattak ki, majd a vád és védőbeszéd hangzottak el. A védők részéről Lintia Livius úr ügyvéd azzal érvelt, hogy szerinte nem lehet szó közpénzek eltulajdonításáról, mert a segély megszavazása után a rendelkezési jog a kérvényezőé illette. Így a legrosszabb esetben is csak hűtlen kezelés miatt lehetne felelősségre vonni Dragan, de ez a vád is elévül, mert a bűnvádi eljárás csak a károsultak feljelentése alapján indulhatott volna meg. Mindezek alapján Dragan Olimpiu felmentését kérte. A másik két vádlott védője, Hiottu Jean ügyvéd azzal érvelt, hogy mindketten Dragan utasításait követték és jóhiszeműen jártak el. Ezért szintén felmentésüket kérte. A törvényszék november 29-én hirdeti ki ítéletét.

Luxusszájpon

amelyhez hasonló jött alig ismerünk!

• Csodás illata utolsó darabkáig megmarad és még soká érezhető a bőrön.

• Dus habja enyhe — bőrápoló, arcbőrsejtitő.

• Olyan gazdaságos a használátban, hogy a szépségápolásnál sohasem hiányozhat.

ELIDA GRAND LUXE

4 kiválószított illatban: Fougère, Special • Leven-dula • Orgona Eau de Cologne

amíg feleségének nem adják meg a királyi fenség címet

VI. György angol király azt óhajtja, hogy a windsori hercegi pár visszatérjen Angliába

A windsori herceg kikötése: feleségének a „királyi fenség” címet kell megadni. Fontos politikai okok a visszatérés előkészítése mögött. — Áthidaló megoldás

London, november 22. Egész Angliában óriási feltűnést keltett az a hír, hogy Windsor hercege — a hajdani VIII. Edvárd király — és Wallis Warfield Simpson asszony, a herceg felesége kora tavasszal, mint György király és Erzsébet királyné vendégei Angliába jönnének. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, úgy a látogatásra a királyi pár kanadai és Egyesült Államokbeli utazása előtt kerülne sor.

György király maga mindent megtesz, hogy a látogatás megtörténjen. Teljesen osztja azoknak a nézetét, akik azt vallják, hogyha kibékül bátyjával és annak feleségével, úgy ez népszerűségét nagymértékben növelné az egész Egyesült Államokban.

A MEGÉRTÉS ÉS MEGBOCSÁTÁS MEGSZEMÉLYESÍTŐJE . . .

Ezenfelül György király mindig igen sokat adott bátyjának véleményére. Edvárd jól ismeri az Egyesült Államokat és Kanadát; György király egyiket sem látogatta még meg. Olyan illem- és általános viselkedéssel kérdések vannak, — különösen, ami a demokráciáknak kijáró csodálatot illeti — amelyekben

a windsori herceg valóságos szakértő.

Különben is György király jól tudja, hogy a windsori herceget legutóbbi amerikai látogatása óta az Egyesült Államok sajtója és társadalma, de politikai körök is rendkívül nagyra becsülik és kedvelik. Jól tudja továbbá, hogy ha úgy léphetne Amerika földjére, mint az emberi megértés és megbocsátás megszemélyesítője, akkor az Egyesült Államok népe nemcsak, mint egy testvérnemzet uralkodóját fogadná szívesen, hanem, mint olyan embert is, akinek érző szíve és nemes lelke van. Ez pedig az Egyesült Államokban igen sokat számít. György királyt azonban nemcsak ezek az indokok vezérlik. Összintén, testvéri szeretetből is óhajtja, hogy a kibékülés bátyjával minél előbb megtörténjen.

A FIVÉREK TALÁLKOZÁSA

Az angol udvarhoz közelálló körök ebből a szempontból nagy fontosságot tulajdonítanak a windsori és gloucesteri hercegi pár párisi találkozásának.

György királyt ezt a találkozást nemcsak helyre jötte, hanem — mint hírlíki — elő is segí-

tette. Azonban jólétesült körök azt is tudni vélik, hogy a király nem éppen a gloucesteri herceg személyét választotta, hiszen „Gloucester” és „Windsor” sohasem voltak különösen jóban. Ellenben köztudomású, hogy Edvárd igen nagyra becsüli a gloucesteri hercegnét és valószínűnek tartják, hogy a találkozás az ő ajánlatára jött létre.

Ami a windsori hercegi pár angliai utazását illeti, annak egyetlen, de annál jelentősebb akadály a van. Edvárd herceg határozottan kijelentette, hogy nem akar addig visszatérni Angliába,

Régi barátok és régi ellenségek

A windsori hercegi pár barátai úgy tudják, hogy sem a herceg, sem a hercegné

nem bocsátottak meg azoknak, akik VIII. Edvárd lemondását kikényszerítették.

És így egyik sem vágyakozik különösebben arra, hogy ezekkel, az angol királyi udvarban még ma is jelentős személyiségekkel, mint a királyi háznak „másodrendű tagjai” találkozzanak. Mégis, ha a sandringhami látogatásnak nem hivatalos, hanem pusztán társadalmi jellegű adnak, szóval úgy látogatják meg az angol királyi párt, mint meghívott előkelő vendégek, akkor a hercegi pár talán beleegyezne egy ilyen ideiglenes megoldásba. Edvárd hercegné és feleségének még sok igazi barátja van Angliában és ezekre változtatlanul szeretettel gondolnak. Lord és Lady Brownlow, az Airlie hercegi pár, Winston Churchill és mások bizonyára boldogan üdvözölnék az alkalmat, hogy angol földön találkozhassanak ismét a windsori herceggel, akit igen nagyra becsülnék és szeretnek.

— „Talán — mondják ezek a barátok — meg lehetne oldani úgy a dolgot, hogy a windsori herceg és neje valahol Londonon kívül laknának és arra az időre, amikor a királyi palotában a hivatalos ceremóniák folynak, külföldre utaznának. Ez mindössze pár hétig tart és áthidalónak azokat a nehézségeket, amelyeket a „Windsorok” jelenléte okozna.”

AZ ÁTHIDALÁS

Egyelőre persze nem lehet tudni, vajjon melyeket az áthidaló megoldásokat Edvárd elfogadja-e. A legutolsó félhivatalos értesülés még úgy szólt, hogy

meleven ragaszkodik a feleségének járó királyi fenség címhez.

Arra hivatkozik, hogy, ha nem enged Baldwinék tanácsának és mint Anglia királya feleségül veszi Wallis Warfieldet, akkor királynévá is tehetne volna. Hiszen az angol törvények értelmében ez kizárólag tőle függött. Ha tehát — ezzel érvel Edvárd herceg — neki kijár a „királyi fenség”-cím, úgy ez felségét is megilleti.

Köztudomású egyébként, hogy, amikor VIII. Edvárd távozott Londonból, felajánlotta szolgálatait hazájának. Nem kétséges továbbá, hogy súlyos veszélyek esetén György király sürgősen hazahívhatja bátyját, akinek

jelenlétét egyre nagyobb mértékben óhajtja.

Mint látjuk, a windsori hercegi pár visszatérését Angliába nem csekély okok nehezítik meg, viszont igen komolyak azok, amelyek szükségessé, vagy legalább is fontossá teszik.

Az angol politikai életben azt hangoztatják, hogy az ellentétes indokokat valamiképpen át kell hidalni. Chamberlain különben is a kompromisszumok nagymestere és így nincs kizárva, hogy megtalálja azt az utat, amelyen keresztül a windsori herceg és felesége visszatérhetnek hazájukba.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhatalosoknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A Déli Hírlap szegényalapja

a felebaráti szereteten alapszik. Ez a felebaráti szeretet, amelynek ikertestvére a jószág mások iránt, tölti el olvasóinkat, valahányszor erre az alapra adakoznak. A Déli Hírlap szegényalapja önhibájukon kívül anyagi inségre került embertársak segítségére szokál. Tizenöt esztendő alatt sok könyvet szarítottunk fel olvasóink jószívűségéből, sok éhez embert juttattunk falat kenyérhez és számos didergő meleget adó tüziifához és egészséget védelmező ruhához. Most a tél küszöbén újabb olvasóinkhoz fordultunk és figyelmükbe ajánlottuk a Déli Hírlap szegényalapját. A felhívásnak máris megvan az első kettős visszhangja. P. E. olvasónk negyven, egy másik előfizetők pedig, aki egyszeren Krassómegeyi Magyarok nevezi magát ezer leit küldött erre a célra. Szépen megfér egymás mellett ez a két adomány, a kicsiny és a nagy. Mintha egyszerre akarták volna igazolni felhívásunk szellemét, hogy kiki anyagi erejéhez mérten adakozzék emebtrátsái javára. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy minden adomány egyforma értékkel bír Isten előtt, aki a tiszta szándék mérlegén becsüli meg az adakozást. A gazdag ember bőkezűsége és a bibliai szegény özvegyasszony két filéie teljesen egyenértékű. A gazdagok dusabb adománya szolgáljon ösztönzésül azoknak, akik csak leieket tudnak adni. Senki ne adakozzék erején felül, de tegye azzal a céllal, hogy nyomorgóknak segít a tél szenvedéseit enyhíteni. Közeledik karácsony, amikor harang és angyali szózat hirdeti majd Jézus születését. Azt akarjuk, hogy karácsonyra minél több nélkülöző ember beesset, sápadt arcára a Déli Hírlap szegényalapja segítségével a mosoly és a boldogság rózsáját tudjuk varázsolni.

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet és a hőmérséklet további emelkedése várható.

— **AMERIKA KÉT ÉV ALATT 12.000 REPULÓGÉPET ÉPÍT.** Newyorkból jelentik: A Newyork Times washingtoni értesülése alapján azt a hírt közli, hogy elvben elfogadták azt a javaslatot, amely szerint az Egyesült Államokban két év alatt 12 ezer repülőgépet építenek. Kilencezer repülőgép a szárazföldi hadsereg részére, háromezer repülőgép a haditengerészet részére épül. A szükséges hitelek előteremtésére új adót vezetnek be, illetve az eddigi adó összegét 10 százalékkal emelik, ami 260 millió dollár bevételi többletet jelent.

— **Csehszlovákiai menekültek nem lehetnek litván területre.** Kaunasból jelentik: A litván belügyminisztérium megtiltotta, hogy az ország területére csehszlovák menekülteket befogadjanak. A litván hatóságok különleges látamozásnak nélkülöz meg rendes utlevéllel sem lehet a menekült-gyanúsoknak az ország területére utazni.

— **ROMÁN—OLASZ KERESKEDELMELI TÁRGYALÁSOK.** Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter tegnap kihallgatáson fogadta Ugo di Sola bucarestii olasz követet és Amadeo Gianini, az olasz kereskedelmi delegáció elnökét, akikkel tanácskozásokat folytatott a román—olasz kereskedelmi szerződés és fizetési egyezmény meghosszabbításáról.

— **Kiterjesztették a hadkötelezettséget Svájcban.** Bernből jelentik: A szövetségi tanács törvényjavallatot eszközölt a katonai szolgálatra vonatkozólag. A jövőben katonaköteles minden 18—60 esztendő férfi s katonai gyakorlatra kell bevonulniuk.

November 23.
Szerda
Kelemen
Wolfrud. Amfio

1457. november 23-án halt meg hírtelen Prágában V. László magyar király. Egy esztendővel azelőtt, 1456. november 23-án V. László a Hunyadi-család temesvári kastélyának kápolnájában ünnepélyesen megesküdött Szilágyi Erzsébetnek, Hunyadi János özvegyének és a két Hunyadi-fiu — László és Mátyás — anyjának, hogy gyermekeit nem fogja bántani. Esküjét azonban megszegte, Hunyadi Lászlót Belgrádban elfogatta, Budára vitette és ott lefejeztette. V. László király Prágában tartózkodott, amikor pontosan egy esztendőre a megszegett eskü után hírtelen meghalt. A nép halálát Isten büntetésének mondta. Azt is sutogták — ez azonban nincsen bizonyítva —, hogy az általa hűségeseinek gondolt csehek mérgezték meg.

— **MUNKASSÁG SZÁLLTA MEG A PÁRISI HUTCHINSON AUTÓGYÁR TELEPÉT.** Párisból jelentik: A Hutchinson autógyár munkássága tegnap délelőtt 10 órakor megállította a gépeket és megszállta az üzemet és összegyűlt a műhelyekben. Az üzemek vezetősége rendőri segítséget kért, amely meg is érkezett és délután 2 óra eltávolította a munkásságot a gyárból és őrszemeket állított fel. A gyár megszállása, illetve a sztrájk kitörése azért történt, mert az igazgatóság visszautasította a munkásságnak azt a kívánását, hogy ne alkalmazza a kormány az azt a rendelet-törvényt, amely visszaállítja a régi munkaidőt.

— **BRIT-GUYANABAN VÁRJÁK AZ EMIGRÁNS ZSIDÓKAT.** Georgetownból jelentik: A Reuter iroda jelenti: Az a nyilatkozat, amely az angol alsóházban elhangzott és amely szerint a menekültek egy részét angol Guyanában telepitnék le, jó benyomást keltett, mert ennek a gyarmatnak fő problémája a lakosság létszámának emelése volt. A gyarmat kormányzója rövidesen hasonló nyilatkozatot fog tenni.

— **SZÁRZASÁG MIATT ÉHINSÉG FENYEGETI CEYLON SZIGETET.** Londonból jelentik: Colombóból jelentik, hogy a nagy szárazság következtében éhínség fenyegeti Ceylon lakosságának egy részét. Sok tizezer háziállat éhen pusztult. A termést a nap valósággal felégette. A lakosság a mocsarak vizét issza és emiatt malária és vérhasjárvány tört ki. A sziget déli részében a mérges kigyók elárasztják a lakott területeket, sőt a városokba is behatoltak, hogy vizet találjanak.

— **Megkezdték a 250 leies beváltását.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a következő közleményt bocsátotta ki: A pénzügyminisztérium a közönség tudomására hozza, hogy 1938. november 22-től kezdődőleg megkezdődik a 250 leies ércpénzek beváltása 100 és 50 leies ércpénzekre. A beváltás nem a pénzügyigazgatóságoknál történik, hanem az állami pénzverdében. A beváltásra benyújtott hamis pénzeket elkobozzák s elkobzásáról jegyzőkönyvet vesznek fel. A 250 leies ércpénzek beváltása minden nap lehetséges.

— **„Angol-hét” Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Kedden kezdődött meg Bucurestiben az „angol hét”. A kereskedők angol és román tobogókkal díszítették kirakataikat.

— **VISSZAÉLÉSEKÉRT LETARTÓZTATTÁK MEGDYÉS VÁROS VOLT POLGÁRMESTERÉT.** Néhány héttel ezelőtt, mint annak idején beszámoltunk, vizsgálatot tartottak a megyesi városházán és ez alkalmal kiderült, hogy ott nagyszabású visszaélések, sikkasztások történtek és a város kára körülbelül 3 millió lei. Emiatt a múlt héten letartóztatták Daian Ioan városi főkönyvelőt és elfogatási parancsot adtak ki Finger István városi főpénztáros ellen, ennek letartóztatására azonban már nem kerülhetett sor, mert időközben főbélte magát. A további kihallgatások során gyanúkok merültek fel Nagy Sándor volt megyesi alpolgármester ellen és ezért most ő is vizsgálati fogságba helyezték. Beavatott körök között Nagy Sándor szerepe még nem iátszik tisztán ebben az ügyben. Állítólag néhány utólag hamisított nyugtán található az ő hivatalos aláírása is. A vizsgálat egyébként tovább folyik és még meglepőtszerű fejlemények várhatók.

— **REJTÉLYES ELTÜNÉS.** Kolozsvárról jelentik: Rejtélyes eltűnés ügyben nyomoz a kolozsvári rendőrség. Klekovits Ferencné urlasszony bejelentette a bűnügyi osztálynak, hogy Tibor nevű fia, aki a kolozsvári római katolikus gimnázium negyedik osztályának növendéke, még az elmúlt hét péntekjén nyomtalanul eltűnt. A rendőrhatalom megállapítása szerint az eltűnt diák minden tantárgyból bukásra állott és így lehet, hogy a feltételek elkeseredésében bujdosott el. Tartózkodási helyének felkutatására széleskörű nyomozás indult.

— **Csütörtökön légvédelmi gyakorlat.** A város közli a közönséggel, hogy csütörtökön, november 24-én délután fél öt és fél hat között légvédelmi gyakorlat lesz. A gyakorlat lefolyása a következő: riadó, a világítás eloltása, a fedezékekbe való vonulás, mentés és tüzoltás. A légvédelmi gyakorlat végét újabb riadójel jelzi. A hatóságok felhívják a közönséget, hogy vegyen gyakorlatilag részt a légvédelmi gyakorlatban. Három percel az első riadó után az utcákon minden forgalomnak szünetelnie kell. A közlekedés megáll, a közönség pedig a legközelebbi fedezékbe vonul. A lakások ablakait úgy kell elsötétíteni, hogy az utcára semmi fény ne szivároгjon ki. A légvédelmi gyakorlatral, kapcsolatosan a prefektúra által elrendelt intézkedéseket szigorúan be kell tartani, mert azok elhanyagolása büntetéssel jár.

— **Veszedelemes állvány.** A városháza Alexandri ucai frontján tatatozás folyik. Úgy látszik azonban, hogy az épület mellé szerelt állványzat nem a legbiztosabb. Tegnap délelőtt tíz órakor az egyik deszka, amelyen abban a pillanatban szerencsére nem tartózkodott senki, a második emelet magasságából lezuhant. A deszka esés közben surolta az egyik kőművesmunkás koponyájának hátsó részét és csak véletlenül mulott, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. Az állványzat a városháza Alexandri ucai kapuja fölött is terpeszkedik. A kaput állandóan sokan használják, akik az anyakönyvi hivatalba, a pénzügyi osztályhoz, a városi ügyvédségre és az ambulatóriumra járnak. Ilyen rozoga állványzat mellett a közönség állandó veszedelemnek van kitéve. Azért helyes volna az állványzat megfelelő megerősítése.

RADIO SCHEIRICH & CO

TIMISOARA, BUL. I. C. DUCA No. 5. TELEFON 18-84.

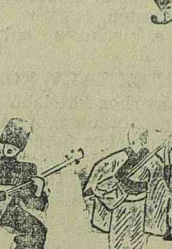
A legkiválóbb világmárkás rádiokészülékek szaküzlete

Eumig

Loewe

Mentec

Saba

— **Játék közben eltörte a lábát.** Savu Joan 12 éves diák a tanítóképző intézet udvarán pajtásaival játszott. Szaladgálás közben a fiú megbottlott és olyan szerencsétlenül zuhant a földre, hogy jobb lábát eltörte. A mentők a gyermekkórházba szállították.

— **Közvetlen tehervonatok.** Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy a következő vonalokon közvetlen tehervonatokat létesít: Temesvár—Bucuresti, Bucuresti—Arad, Temesvár—Kürtös, Ploesti—Brassó, Bucuresti—Nagyvárad, Temesvár—Nagyvárad. Az új vonatok révén az áruszállítás lényegesen meggyorsul.

— **Bírósági döntés a boksáni hetipiac ügyében.** Boksánbánya új bírójára nemrég intézkedett, hogy a hetipiacot, amelyet eddig mindig a község központjában tartottak meg, ezentúl három, egymástól távol fekvő mellékutcában tartassák. Az egész lakosság felzúdul ezen rendelkezés ellen és azt a temesvári felülvizsgálati bíróságnál megtámadta. A felülvizsgálati bíróság tegnap tartott tárgyalásán az intézkedést megsemmisítette és elrendelte, hogy a boksáni hetipiacot a régi helyen tartassák meg.

— **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Spariosu Nicolae helytartósági osztályfőnök és Sittner Mária, Morvay Lajos magántisztviselő és Schneider Melánia, Benda Ferenc munkás és Simon Erzsébet.

— **(—) KATOLIKUS NAP PERJÁMOSON.** A Katolikus Népszövetség perjámosi tagozata vasárnap, november 27-én katolikus napot rendez. Dél előtt a tagozati kebelébe tartozó hívek a templomban nagymisét hallgatnak és résztvesznek a közös szentáldozáson, délután pedig közgyűlés és műsoros ünnepély lesz. A perjámosi ünnepségeken a Katolikus Népszövetség bánsági tagozata részéről Martzy Mihály elnök, Fodor József központi pap és több elnöki tanácsos vesz részt.

— **(—) Öcső társasutazás Bucurestibe.** Temesvárról indulás november 26-án reggel, visszaérkezés 28-án reggel. Jelentkezni lehet november 25-én, este 8 óráig: Szabó, Terminus.

— **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Bout Ana, Prinda Elisabeta, Diószeghy Gizella, Friedmann Izidor, Magdas Ruksanda Aurora, Voina Ioan Nicolae, Holz Rozina, Braun Emilia, Moskovics Erzsébet, Taranu Elena.

— **Felmentette a törvényszék a leányzókötetés vádjával vádolt legényt.** Dobanda Ioan 21 éves székesúti legény szerelme volt az egyik vagyonszűz gadalkodó 13 éves leányába, akit feleségül akart venni. A szülők azonban elleneztek a házasságot, mire a legény elhatározta, hogy megszökteti szerelmét. Az egyik napon, amikor a leány kijött az iskolából, ahol a hetedik osztályba járt, a legény megvárta és együtt az állomásra mentek. Ott felszálltak a vonatra és Sárafalva községbe utaztak, ahol a rokonoknál találtak szállást. A gazdag szülők a legény ellen feljelentést tettek és a csendőrök már a harmadik napon visszavitték a leányt a szülői házába, a legény ellen pedig leányzókötetés miatt eljárás indult. A temesvári törvényszék zárt tárgyaláson foglalkozott az ügyvel és felmentette a legényt a vád alól, mert bebizonyosodott, hogy a leány önként követte a legényt.

— **A tél első halottja a Bánságban.** Grass Vilmos 55 éves lugosi illetőségű férfit Alios községben, az egyik gazdálkodó kertjében holtan találták. Grass valamikor az egyik nagy lugosi gyár portása volt, de az utóbbi időben hajléktalan volt. A rongyokba burkolt beteg és legyengült ember a hideg éjszakán megfagyott.

— **Elgázolta egy taxiautó.** Frantz Lajos temesvári lakos a józsefvárosi Carol-uton akart átmenni, amikor a 2094. rendszámú autótaxi elgázolta. Frantz Lajos a fején megsérült. A mentők bekötötték sérüléseit és a lakására szállították.

— **Engedély nélkül halászott.** Mircea Silvius halászati ellenőr a józsefvárosi Begaparton tettenért egy Faludi névű férfit, aki engedély nélkül halászott. Mircea ezért felelősségre vonta, mire a halász rátámadt és bántalmazta. Az ellenőr, aki a fején megsérült, feljelentést tett az engedély nélküli halász ellen.

Mozi

MŰSOR

SZERDA, NOVEMBER 23.

APOLLÓ: Tom Sawyer kalandjai. (angol film).
CAPITOL: Önmek aszonyom. (angol film).
SCALA: A trójka. (angol film).
RIVOLI: Leláncolt szenvedély. (német film).

MAGNESIA S. PELLEGRINO

Kíserelje meg a habzó hajtoshert

— **Olasz nyelvtanfolyam nyílik meg Temesvárott pentecken, november 25-én,** a Romániai Olasz Kultúrintézet rendezésében a belvárosi Libertati-tér 2. szám alatt, a második emeleten. A tanfolyam megnyitása alkalmából Silvio Guarnieri professzor előadást tart az olasz civilizációról. Beiratkozni lehet naponta, délelőtt 10 — 1 és délután 5 — 1/8 között az intézet főtéri helyiségében. Telefon: 12—77.

— **Kétszáz év után újra török zászló a városházán.** Két évszázad óta, amikor Savoyai Jenő herceg a töröktől visszafoglalta Temesvárt, nem lengett felhoidas lobogó temesvári középületen. Most azután ismét megjelent a piros mezős, fehér holdas és csillagos zászló a temesvári városházán. Ez a régi épület valamikor török fürdő volt, amit azt a kapubejárati jobb oldalán elhelyezett, kőbe vésett felirat is jelzi. A török zászló a városházává lett török fürdőn abból az alkalomból jelent meg, hogy Törökország temette nagy fiát, Atatürk Kemál elhunyt köztársasági elnököt.

— **A resicai munkásság hártárgyalásai.** Többször elhalasztás után a resicai vasművek és uradalmak igazgatósága és munkássága között a temesvári munkafelügyelőség közbenjövél megindultak a tárgyalások az új kollektív szerződés megkötése ügyében. Az első tárgyalás november 16-tól november 19-ig tartott. A munkások a növekedő drágaságra való tekintettel a bérkövetelések egész sorával állottak elő, melyeket azonban a Resicaművek igazgatósága nem volt hajlandó teljesíteni. Az első tárgyalás képviselői a tárgyalások elhalasztását kérték, hogy a körülbelül 10.000 főnyi munkássággal megbeszéljék a helyzetet. A Resicaművek képviselői viszont jelentést tettek a bucarestii vezérigazgatóságnak és ebben ajánlották bizonyos mérvű béremelés megadását. A tárgyalásokat a temesvári munkafelügyelőség közvetítésével már e hét folyamán felveszik.

— **A RÉMHÍREK TERJESZTŐIT SZIGORÚAN MEGBÜNTETIK.** Felhívunk a közönség figyelmét arra, hogy szigorúan tilos olyan hírek terjesztése és kommentálása, amelyek a lakosság körében nyugtalanságot kelthetnek. Mindezek ellen, ahikről bebizonyosodunk, hogy rémhíreket terjesztenek, előírás indul és az erre vonatkozó törvény alapján büntetésben részesülnek.

— **Saját vigyázatlanságból okozott balesetért nem jár kártérítés.** Kotró Marián béres, aki Frank István orczyfalvai gazdálkodó szolgálatában állott, 1936. júliusában a búza betakarításánál segédkezett. A búzakévekkel túlságosan megrakott szeker összetört; és a bérest maga alá temette. A sérülések következtében munkaképtelenné vált és ezért 364.825 lei kártérítést követelt kenyerádó gazdájától. A törvényszék tegnapi tárgyalásán Fish János dr. és Machytka Wladimir dr. ügyvédek Frank István gazdálkodó képviselőjében hivatkoztak arra, hogy Kotró Marián a figyelmeztetések ellenére túlságosan megrakta a szekeret és így a balesetért nem lehet a gazdálkodót felelőssé tenni. A törvényszék helyt adott az érvelésnek és a kártérítési keresetet elutasította.

— **Bírói értekezlet.** A vármegyházán tegnap Temestorontál-megye községeinek bírái értekezletet tartottak, amelyen Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus elnökölt. Az értekezleten különböző közigazgatási kérdésekről, közmunkálatokról és a légvédelmi gyakorlatokkal kapcsolatos intézkedésekről volt szó.

— **Vágot ért a zsidó hitközségek kongresszusa.** A nyugati szertartású zsidó hitközségek szövetsége kongresszusának különböző bizottságai a hatáskörükbe tartozó kérdéseket vitatták meg. A teljes ülésen azután az egyes bizottságok elnökei megtették jelentéseiket, amelyeket több hozzászólás után tudomásul vettek. Azután megválasztották a szövetség új vezetőjét. Az egyhangúlag megerített választás eredménye a következő: elnök Fischer József dr. volt kamarai képviselő, elnökhelyettes Schütz Henrik dr. aradi volt hitközségi elnök, alelnökök Nviri Jenő bankigazgató, temesvári hitközségi elnök, Löwy Ferenc dr. marosvásárhelyi főrabbi és Konrád Béla dr. nagyváradai hitközségi elnök. Az elnöki tanács temesvári tagjai: Drechsler Miksa dr. főrabbi, Weisz Artúr dr. hitközségi alelnök és Rosenthal Mór dr. ügyvéd. A kongresszus Fischer Jenő dr. elnök buzdító zárószavaival véget ért.

— **Templomi hangverseny.** November huszonhetedikén, délután hat órai kezdettel a temesvári evangélikus templomban nagyszabású hangverseny lesz, értékes művészi programmal. Az evangélikus egyházközség által rendezett hangversenyen Dippon G. tanár operanékes és Csirisán-Tolnai Mária tanárnő, valamint Tolnai Béla tanár, orgonaművészek működnek közre. Dippon G. tanár áriákat és dalokat ad elő orgonakísérettel, ezenkívül külön orgonaszámok is előadásra kerülnek. A műsoron Pachebel I., Havdn, Merkel G., Wagner, Bach és Rossini leg szebb művei szerepelnek.

— **TIZENHAT MILLIÓ LEIT AKART AZ EGYIK IZVOREANU TESTVÉR TITOKBAN FELVENNI.** Bucurestiből jel.: (Rador). A valuta-csempészettel gyanusított Izvoreanu testvérek bankbetéjt lefoglalták. Szombaton az egyik Izvoreanu testvér 16 millió lei felvételét kísérelte meg. Kedden mindazokat a személyeket, akik ügyérszolgáltak, hogy a 16 millió leit kiutalják, az ügyészségre idézték. Egyik bucaresti letétintézetben nagyrtertkü aranyat tartalmazó bördödöt találtak, amely ugyancsak az Izvoreanu testvérek tulajdonát képezte. A bördödöt az ügyészségen helyezték letétbe.

— **Ciupe dr. helytartósági vezértitkár Kolozsvárról.** Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár tegnapi hivatalos ügyekben Kolozsvarra utazott, ahonnan egy-két nap múlva tér vissza.

— **ELŐFIZETŐINK FIGYELMEBE!** Kérjük azon előfizetőinket, akik előfizetést dijkuk bekiüldésével hátralékban vannak, hogy azt sürgösen beküldeni sziveskedjenek. Naponta tíz-tizenhat oldalas lapot adunk olvasóinknak a régi áron, de ennek ellenében azt kérjük, hogy az előfizetési díjat pontosan szolgáltatassák be. A magunk erejére vagyunk utalva, amelyet olvasóink is hirdetőink kölcsönöznek, a kiadások igen nagyok és ezért nem áll módunkban az előfizetési díjat hitelezni. Amennyiben a hátralékok nem nyernének rendezést, úgy kénytelenek lennünk a lap további kiüldését beszüntetni. Mindenki, aki most fizet elő a Déli Hírlap-ra, december elsejéig ingyen kapja a lapot.

Palikak éjjeli szolgálata

Szerdán, november 23-án a szolgálati beosztás a következők:

Az I. kerületben a Ferdinand uton levő Salvatore gyógyszerár.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalts gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tart.

Ma szerdától kezdődőleg a

SCALA

a szezon egyetlen orosz-árgyu filmjét mutatja be

A trójka

Charles Vanel és Jean Murat-tal

Szerdától kezdve a Metro Journal külön kiadása, a Scalaban, Öfelsége a király és Mihai nagyvájda londoni tartózkodásáról készült felvételek

Mindig fiatalok...

Vannak hölgyek,
akik éveik dacára,

nem öregszenek
MIÉRT?

Nagyon egyszerű, mert szervezetük jól működik, mert szervezetük nincs megmérgezve. Az állandó ifjúságnak nincs más titka. Hogy az ifjúságot és egészséget megtartsuk ki kell választanunk szervezetünkben a mérgeket és salakokat, abban a mértékben, ahogy képződnek, azaz állandóan, így megakadályozzuk felhalmozódásukat és vérünk megmérgezését. A vér feladata az, hogy eljuttassa az éleletről összes szerveinkhez, azonban ha túl van terhelve mérgező anyagokkal, csak zavarokat és betegségeket okoz.

NE VÁRJON HOLNAPIG! HA AZ EGÉSZSÉG ÉS IFJUSÁG ELTÜNT, NAGYON NEHÉZ ISMÉT VISSZAHOZNI

Akadályozza meg szervezete megmérgezését Urodonal használatával, ez a készítmény nagyszerű méregtelenítő szer. E Faivre professzor emlékeztetés munkájában kijelenti: „Az Urodonal megvédi az artiritikusokat a környező veszedelmektől, biztosítja számukra a rendszeres kiválasztást, enyhíti a megfeszült véredények ellenállását, megszünteti a

reumatikus és izületi fájdalmakat, megszünteti a léleklési nehézségeket és a szívnyomást. Megtisztítja a vért szabályozza a belső kiválasztási mirigyek munkáját, visszazadja a test és szellem rugalmasságát, mert a vér ellátást és a vérkeringést könnyebbé és szabályosabbá teszi. Csakis méregtelenítéssel érhetjük el a megifjodást.

URODONAL MÉREGTELENÍTŐ ÉS MERIFJTJA A SZERVEZETET

Chatelain készítmény
Megbízható márka

Kapható gyógyszerüzletekben
és drogériákban

Francia lap súlyos vádjai Lindbergh ellen

A világhírű óceánrepülő a nemzeti szocializmus barátja és az angol arisztokrácia lakája, aki kémszolgálatokat végez

Páris, november 22. Lindbergh ezredes nevével az utóbbi időben ismét sokat foglalkoznak a lapok. Moszkva—Prága—londoni útja a csehszlovák krízis napjaiban nyilvánvalóan politikai jellegű birt. Azt is emlegette az európai sajtó, hogy a híres óceánrepülő az orosz aviatika reorganizálására kap megbízást. Egyik távirati iroda pedig az a felkutatást hirt röpitette világgá, hogy családjával együtt

Berlinben telepszik le.

Részletesen foglalkozik Lindbergh ezredes titokzatos és politikai szereplésével a Párisban megjelenő „Marianne” című lap is, amely legutóbbi számában ezeket írja:

— Lindbergh ezredesnek a különböző európai fővárosban tett gyakori látogatásáról beszámoló újságcikkek a híres óceánrepülőt az Egyesült Államok titkos ügynökének minősítették. Hírneve révén és mint a Pan-American Airways nagy amerikai légitársaság képviselője behatolhatott a legkülönbözőbb légügyi körökbe és

ismeretlen részleteket tudhatott meg,

Ha az ember Lindbergh legutóbbi utazásainak menetrendjét vizsgálja, könnyen igazat adhat annak a feltevésnek, amely szerint ő az USA légügyi Lawrence-ja lett. 1936-ban Németországban Göringgel tárgyal, tanulmányozza azt a rendszert, amely megakadályozza a jékképződést a repülőgépek szárnyain; egy év múlva Rómában Balbo tábornokkal tanácskozik, Palermóban meglátogatja az olasz légügyi bázist; onnan Tripoliszba repül, majd Kairóba megy, azután pedig hosszú utat tesz Indiában Beludzsisztánban száll le, visszatér Athénba, átutazik Belgrádon, majd Münchenben ereszkedik le. A hatalmas turné után hirtelen visszatér az Egyesült Államokba. Folyó év márciusában ismét Európába indul, részt vesz a dublini légügyi értekezleten, onnan Varsóba, Moszkvába és Kiewbe repül, majd

Frágába megy, ahol

Benessel és a csehszlovák hadsereg vezérkari főnökével tárgyal.

Később egy londoni folyóirat Lindbergh szenzációs kijelentéseit közli, amelyet tizenegy orosz repülő, — akik az ezredet Moszkvában fogadták, — kollektív tiltakozó nyilatkozatban cáfol meg. Az óceánrepülő, úgy látszik, fontos szerepet játszott a csehszlovák válság kialakulásában. A feltevés szerint az ő kijelentései győztek volna meg Chamberlaint és Daladiert

a szovjet légi hadsereg elégtelenségéről

és ösztönözték őke, a müncheni diktátum elfogadására. Lindbergh állítólag azt mondotta volna, hogy a szovjet aviatikának nincs parancsnoksága, zürichvárosi állapotok uralkodnak Oroszországban és a nemzeti légi flotta, háború esetén legyőzné az egyesült angol, francia, orosz és csehszlovák flottát.

Lindbergh nem cáfolta, de nem is erősítette meg ezeket az állításokat, dacára annak, hogy a szovjet pilóták így nyilatkoztak róla:

„Lindbergh a német faszizmus patrónusa és az angol arisztokrácia lakója”

„Lindbergh, a megfizetett hazug, ezzel az eljárásával jól töltötte be küldetését”. Tény, hogy Lindbergh tagja annak az előkelő angol körnek, amelyben a miniszterelnök is forog és közismert dolog az is, hogy az ezredes különös előszeretettel viselkedik a német nemzeti szocialista uralom iránt. Utja során mindig időzik Németországban, barátság fűzi Göringhez, Udethhez, a híres német repülőgép- és Mích tábornokhoz, a német aviatika vezérkari főnökéhez. Legutóbb ismét Németországban tett látogatást, amikor megkapta Göringtől a német Sasrend keresztjét a csillaggal, amit olyan külföldiek vállalhatnak magukénak, akik „jó szolgálatot tettek a harmadik birodalomnak”.

Százhetven munkásgyermek részeseül gondozásban a temesvári gyermekotthonokban

Temesvár, november 22. A józsefvárosi Budai Deleanu uca egyik sarokházának fényes ablaktábláin vidáman kacag be a napsugár. Hogy is ne kacagna, amikor odabent csupa szoszke, gesz, enyebarna, safránpiros és szentekete buksirejeket simogathat meg aranyos sugaraival. Alacsony asztalok előtt számoly magas padokon kilencvenkét gyermek ül a déli időben és szorgalmasan kanalazza az illatos rizslevest. Külön ülnek a leánykák és külön a fiúcskák, valamennyi apró és valamennyi takaros. Amikor a levest végzik, tökfőzeléket tálalnak nekik és mindegyiknek meg egy darab kenyert is adnak. Jóízűen befalatoznak, utána elfáradogatnak, de aztán egymás után hol ezt, hol amazt nyomja el a bűzgóság. Atballagnak a szomszédos terembe, ahol ledölnék délutáni álmra.

A helyiség a város józsefvárosi napközi otthona. Szegény emberek, gyári munkások, napzámosok, egyéb foglalkozásúak már reggel hat órától kezdve kísérik ide csemetéiket, hogy jószívű néni felügyeletére bízzák őket, amíg szüleik kenyéresettel vannak elfoglalva. Az apróságokat az otthonban megfürdetik, megmosdatják, megfésülik. Vigasztalásul ezért aztán mindegyik elé tesznek egy nagy bögre meleg tejet és kenyeret. Aztán kezdődik a játék, a mese délig. A délutáni alvás után folytatják a játékokat, majd uzsonnát kapnak. Öt óra tájban egymásután jelentkeznek a szülők kedvencükért.

Igy megy ez egész éven át minden munkanapon. A tisztaságtól ragyogó napközi gyermekotthon — amelyhez az ebédlő és játszóterem, valamint a hálozóban kívül két kádas fürdőszoba, előszoba, ruhatár, konyha és pompásan felszerelt élelőkamra tartozik — már két éve működik Traudafir Virgill telekbíró vezetésével, aki az intézményt nemcsak a város által rendelkezésére bocsátott költségvetéssel, hanem meleg emberi szívvel is vezeti. Kilencvenkét ápolja van, de csak azért, mert már többet nem tud befogadni. Naponta jelentkeznek szülők gyermekeikkel, de — sajnos — hiába. Hasonló intézmény működik a Gyár városban Montia Augustin és a Mehalában Vuia Ioan telekbírók vezetésével. A gyár városban ötven, a Mehalában harmincegy gyermeket gondoznak. Az erszébvárosi napközi otthon jelenleg szünetel. Új helyiségbe megy, amelynek átépítése most folyik. Mihelyt elkészül, Mutu Petru telekbíró is beköltözteti oda a szegény dolgozók gyermekhadát.

(k. e.)

A nadragulya gyógyulás helyett kenyszerzubbonyt eredményezett

Temesvár, november 22. Simionov Danica hetven éves Kisbecskerek községbeli asszonyon és negyven éves Dusan nevű fián egyik nap délután súlyos mérgezés tünetei mutatkoznak. Allapotuk egyre rosszabbodott és a szomszédok végül is értesítették a temesvári mentőket, akik az asszonyt és fiát az itteni kózkórházba szállították. Az orvosi vizsgáló megállapította, hogy mindkettőn nadragulya mérgezésben szenvednek. Különösen Simionova Dusan állapota volt súlyos, aki tombolni kezdett, úgy, hogy kényszerzubbonyba kellett tenni. Az eddigi megállapítások szerint az öregasszony napokkal előbb arról panaszkodott az egyik szomszédasszonynak, hogy fiával együtt rosszul érzik magukat. A szomszédasszony erre „gyógyteát” adott Simionova Danicának, aki azt megfőzte és a teát megitta. Ivott a teából a fia is. A „gyógyteában” azonban nadragulya is volt és ez okozta a súlyos mérgezési tüneteket. Azt a további vizsgálat fogja megállapítani, hogy véletlenségből keveredett-e bele a „gyógyteába” a nadragulya, vagy pedig szándékosan adták-e be az öregasszonynak és fiának. Allapotuk különben javult és az orvosok remélik, hogy mindkettőn megmenekülnek a haláltól.

Victoria szálloda étterem (ezelőtt Royal) kávéház

Józsefváros, Strada Bratianu 27.

Teljesen újonnan átalakította és modernül berendezve, november 24-én, csütörtökön

MEGNYILIK

Esténként Dimitriu Joci zenekara hangversenyez, Wessely Pál énekel, a közönség táncol. Szíves támogatást kér

ifj. Wátz József

KÖZGAZDASÁG

Ártolvamok, gabonaárak

A csalárd és vétkes bukás az új kereskedelmi törvényben

A régi Btk.-vel szemben szabatosabb meghatározásokat tartalmaz a Kodex

Mint ismeretes, a II. Carol király büntető-kodex nem tartalmazza a csalárd és vétkes bukás tényálladékat, sem ezeknek büntetését és mint kereskedelmi jellegű büncselekményeket, ezeket az új kereskedelmi kodexre hagyta. A régi Btk. hatálytalansága folytán így közel két éven át Erdély területén a csalárd és vétkes bukás nem volt büntethető, legfeljebb, mint közönséges csalás. Az új Kereskedelmi Kodex 903-911. szakaszai kimerítően tárgyalják ezt a két büncselekményt és a közelmúlt szomorú tapasztalatai alapján szabatosabb tényálladékokat ír körül, mint a régi erdélyi Btk., amelyet hat évtizeddel ezelőtt az akkori puritán gazdasági viszonyok számára szerkesztettek.

A Kereskedelmi Kodex 4. könyve foglalkozik a kereskedelmi büncselekményekkel és ennek utolsó előtti fejezete a csőd és kényszer-egyeszséggel kapcsolatos visszaéléseket tárgyalja. A csalárd bukást 1-5 évig terjedő fogházzal, a kereskedelemről való eltiltással bünteti és a büntetés nem függeszthető fel. Elköveti a tettet az a kereskedő, aki azon célból, hogy magának, vagy másnak jogtalanul hasznot szerezzen a hitelező kárára, a csőd előtt, vagy a csődeljárás alatt a következő tetteket követi el:

1. Vagyonának egyrészét elrejtji, szinlelt üggyel elvonja, vagy nemlétező szenvedő vagyont ismer el.

2. Könyveit, vagy kereskedelmi okmányait egészben, vagy részben elrejtji, megsemmisíti, vagy akként vezeti, hogy azokból üzleti vagyonának összetétele és változása meg nem állapítható.

3. A többi hitelező kárára valamely hitelezőjét egészben, vagy részben kielégíti, vagy ennek javára szinlelt jogüggyellett elsőbbségi jogot biztosít.

A vétkes bukást az új törvény 1 hónaptól egy évig terjedő fogházzal bünteti és azt csak vagyonbuktott követheti el, aki

1. Gazdasági helyzetével arányban nem

álló személyes, vagy családi költségeket tett.

2. Fizetéseket elmulasztja, vagy annak növeléséhez gondatlanságával hozzájárult.

3. Romlást előidéző ügyleteket folytatott, a csőd megnyitásának halogatása végett.

4. Fizetéseket elmulasztja, elhallgatva hitelt vesz igénybe.

5. Fizetéseket elmulasztja dacára a csődöt nem kéri meg.

6. A megtámadási időszakban rosszhiszeműen fizetést teljesített, biztosítékot adott és a hitelezők megkárosításával ingyenes jogüggyellett kötött.

7. Céget be nem jegyeztette.

8. A törvény által előírt könyveket nem vezette, vagy rendetlenül vezette a csőd megnyitása, vagy a kereskedelemmel való felhagyását megelőző 5 év alatt, vagy ennél rövidebb időn belül, ha az üzletet rövidebb ideig vezette.

9. Nemlétező hitelezőket vallott be, vagy a letárbá felveendő vagyonának létesítését fel nem tartva, vagy a csődeljárás alatti kötelezettségei valamelyikének eleget nem tett.

Vétséget követ el az a harmadik személy, aki a kényszerűsége, vagy csőd tartama alatt nemlétező, vagy szinlelt követelést jelent be, vagy az a hitelező, aki a vagyonbuktott, vagy egyezkedő kereskedővel megegyezik, hogy annak javára dolgozik és saját hasznára azáltal, hogy a hitelezők érdekeltségén ennek megfelelően szavaz. Részvénytársasági alakulatoknál az ügyvezető igazgató, igazgatósági, vagy felügyelőbizottsági tag, felszámoló büntetőjogilag felel, ha a tettet ő követte el.

Az új törvény nem intézkedik az adós elleni szankciókról arra az esetre, ha az ellen a csőd meg nem nyitható, mert csak egy hitelezője van, vagy, mert senki sem kér csődöt, vagy az adós vagyona a csődeljárás költségeit nem fedezi, amikor vagyonbuktottól ninosen szó, tehát az adós nem büntethető, bár elkövette a fenti cselekményeket. A régi Btk. ezt az esetet a 387. szakasszal hidalta át.

Megváltoztatják a román elem alkalmaztatásáról szóló törvényt

Megírtuk, hogy a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő bizottság megkezdte a román elem alkalmaztatásáról szóló törvény megváltoztatását célzó rendelettervezés előkészítését. Elsősorban lehetetlenné akariák tenni az új rendelettervezéssel, hogy egyes vállalatok hamis bejelentéssel olyan román nemzetiségű alkalmazottak felvételét terjeszték elő, akik tényleg nem teljesítenek szolgálatot. Azonkívül el akariák érni, hogy a törvényben előírt százalékok minden vállalatnál elérjék. A büntető szankciókat szigorítják. Azon vállalatok, ame-

lyek a rájuk kirótt büntetéseket nem fizették ki, nem vehetnek részt nyilvános árjelteseken, illetve munkálatokat nem lehet nekik odatélni. E célból a megbüntetett vállalatoknak fel kell terjeszteni a büntetés lefizetéséről szóló nyugtát. Az új rendelettervezésben azért lesz egy nagy könnyebbség is. Ugyanis előreláthatólag a nemzeti elem alkalmaztatásáról szóló törvényt a jövőben csak olyan vállalatokra alkalmaznák, amelyeknek tiznél több alkalmazottjuk van.

A CFR iparpártoló tarifát szerkeszt

A kormány bejelentette, hogy a vasut tarifapolitikáját revízió alá veszi, hogy összhangba kerüljön azzal a gazdaságpolitikával, amelynek célja a termelés és az élet olcsóbbítása. Az új tarifapolitika alapelveit M. Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter a minisztertanácson már ismertette. A közlekedésügyi miniszter a nyugati államokban már jól bevált rendszer szerint, egy legfőbb szállítási és tarifabizottságot akar felállítani, amelynek feladata lesz a szállítási politika irányítása. A másik tervezet szerint módosítani fogják a CFR szervezeti törvényét, hogy az ne legyen akadály a új tarifapolitika megvalósításának. A gazdasági életet közelebbről érdekli az új vasuti tarifa megalkotása. Az erre vonatkozó tervezet szerint felülvizsgálják az egyes iparágaknak adott szállítási kedvezményeket és revízió alá veszik azokat a díjkezdményeket, amelyeket a CFR jelenleg nyújt. Ipari körökben azt remélik, hogy az új tarifapolitika az olcsóbb ipari termelés szolgálatába fog állani és az új vasuti tarifa az ipari termelés terhein könnyíteni fog.

A buzaértékesítési akció során 41 909 vagon búzát vásároltak fel

Többször megemlékeztünk arról, hogy az idén a kormány buzaértékesítési akciója során az eddigieknél lényegesen messzebbmenő feladatokat kellett megoldani, mert a magánkereskedelem a hiányzó rentabilitás miatt csak szorványosan foglalkozhatott a buza bevásárlásával. Az eddigi adatok szerint a kormány a szövetekezeti intézmények által összesen 41 909 vagon búzát vásároltatott össze. Ebből a mennyiségből jelenleg Brailában 11 574, Galatiban 2642, Constantán 4553 összesen 18 769 vagon tárol. Mivel Brailában és Galatiban a szinlelt tulkiesinyeknek bizonyultak, ebből a mennyiségből egynélre körülbelül 10 000 vagonot nem lehetett az uszlahajókból bíralkni. Ezek az uszlahajók természetesen hiányt haqtak maquk után hátra a dunai forqalomban. A kivitel részére összesen 12 085 vagonot raktak be. Összesen a kikötőkbe 30 854 vagon ment el, míg 11 055 vagon még a szövetekezeti vidéki mártáraiban tárol.

KEDD, NOVEMBER 22.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az elso szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.13-77.28, belgas 23.67-24.01, angol font 665.45-676.89, olasz lira 7.172-7.172, dollár 140.07-142.14, francia frank 3.59-3.80, cseh korona 4.70-4.80, svájci frank 31.74-32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinar 2.89-3.05, pengó 25 és 26.50-27, német márka 38-39, felár nélkül.

A bőségi gabonapiacra a tengeri irányzata szilárd, a többi gabonanemű iránti kereslet lanya és az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 350, torontali buza 375, új tengeri 260, szarított új tengeri 340, zab 390-400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380-400, korpa 270, ökömrag 730, új tökmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásban 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 59, a löheremag 18 lei kilónként.

— Naponként be kell jelenteni a külföldre történt rozseladásokat. A kivitel szabályozó minisztériumi bizottság ártírt a Gabonaszindikátushoz, amelyben felhívja azt arra, hogy tagjai naponként jelentsek a bizottságnak, hogy mennyi rozsoat adtak el, feltüntetve, hogy milyen rendeltetési állomással történt az eladás és cif tonnáként milyen áron? A jelentést naponként két példányban kell megküldeni és annak tisztára informatív jellege van, a kivitel rendszer helyes irányítására szolgál. Használó intézkedés a búzára nézve már régebben fennáll és megkülönböztetéstül a búzaeladásokat továbbra is a sárga formulárokra kell közzélni, míg a rozseladásokat fehér üzleti papírral. A jelentkezési kötelezettség csak a külföldre eladott rozsrá vonatkozik.

— UJBÓL MEGINDUL A SERTÉSKIVITEL NÉMETORSZAG FELÉ. A Bucurestiben folyó román-német tárgyalások folyamán, meghosszabbították az 1938. július 20-án megkötött sertéskivitel egyezmény érvényét. Ennek értelmében Romániának jogában áll a még le nem szállított 4000 sertést Németországba exportálni. A megegyezés következménye a sertésárak emelkedése lesz. Az utolsó hetekben, a sertéskivitel kényszerű szünetelése alatt a sovány sertések ára 20-22 lei, a nehézsértések ára pedig 24-25 lei volt a korábbi 24 illetve 28-29 leies árakkal szemben.

— MILYEN LESZ A MÁRKA ÚJ ÁRFO-LYMA? Bucurestiben folyó román-német tárgyalások során a legsúlyosabb ellentét a márka árfolyamának meghatározása körül merül fel. Ezt az ártolvamot a németek minél magasabban, a román kiküldöttek minél alacsonyabban akarták meghatározni. Az utolsó két nap alatt a két szembenálló álláspont lényegesen közeledett egymáshoz. Előreláthatólag a német márka árfolyamát az eddigi 33-39 helyett 41.50-42.50-ben fogják meghatározni.

— Meghosszabbították a jelenlegi buzakivitel prémium érvényét. A nemzetgazdasági minisztérium 100.946. számú rendeletével a jelenleg érvényben lévő vagyonkénti 13.000 leijes buzakivitel prémium érvényét meghosszabbította azon buzaszállítmányokra is, amelyeket december 10-től 1939. január 9-ig exportálnak. Ugyanezen időszakra megmarad a jelenlegi liszt kivitel prémium is.

— IPAROSOK KÖZGYŰLÉSE. A kisipari munkaadók szindikátusa hétfőn, november 23-án este évi rendes közgyűlést tart.

(=) TEMESVAROIT SORBAN ALAKULNAK A CÉHEK. Az építő iparosok után Temesvároitt a többi iparágak is sorban foglalkoznak az új céh.örvényre és a céhek megalakulásával. Csütörtökön, november 24-én este nyolc órakor az ipari munkaadók szindikátusának nagytermében a ruházati iparágak és rokonszámak tartanak gyűlést a céhtörvény ügyében. A gyűlésre a vezetőség ezúton hívja meg a következő szakmabeli önálló iparosokat: szabók, cipészek, posztókészítők, paszmányosok, kötélverők, szövőők, fonók, hímzők, női szabók és szabónők, fűzőkészítők, sapkások, papucások, bekecsesek, kalapások, paplanosok, ködmönvarrók, művirágkészítők, esernyőkészítők, csizmadiák, ortopédok, felsőrészkészítők, bocskorosok, bőrmunkások, nyergesek, szíjgyártók, szűrszabók, szűcsök, keztűsők. Ugyancsak csütörtökön gyűlekeznek a céhgyűlésre a szobafestők, mázólok és aranyozók is. Jövő kedden, november 23-án este a borbélyok és fodrászok tartanak gyűlést, hogy azon a céh megalakításával foglalkozzanak. Az ipari munkaadók szindikátusának vezetősége, mely ezeken a gyűléseken behatóan ismerteti a céhtörvényt, meghívja a helytartóság területén működő összes szakmabeli iparosokat a gyűlésekre.

SPORT

A CAMT már őszi bajnok

A temesvári CAMT csapata Nagyszebenben játszott, ahol értékes győzelmet aratott a Soinii csapata ellen. A munkásatléták végig fölényben voltak és 3:0 (2:0) arányban biztosan győztek. Ezzel a győzelemmel máris az első helyet foglalták el a bajnokságban, mert bár még van egy mérkőzésük, máris annyi pontot szereztek, mint a Jiul, amely összes mérkőzéseit már lejátszotta. Ha a Simeria CFR ellen vasárnap győznek, akkor két tiszta pontelőnyrel indulhatnak a tavaszi bajnokságon.

Külföld

Csehszlovákia: A Sparta megint pontot adott le, azonban így is ő vezet. Slavia—Sl. Ostrava 4:2 (2:1), Pardubice—Kladno 4:1 (2:0), Zidenice—Bata 4:1 (3:0), Nachod—Bratislava 3:2 (1:1), Sparta—Pilsen 2:2 (1:1), Libin—V. Ziskov 5:3 (3:1).

Jugoszlávia: Az őszi forduló befejeződött. A Beogradski végzett az első helyen 19 ponttal. 2. Jugoszlavia 15 p. 3. Gradjanski 14 p. Beogradski—Slavia (V) 9:0 Jedinstvo—Sparta 3:1. Hajduk—Jugoszlavia 3:0, Ljubljana—HASK 2:0, Gradjanski (Z)—Gradjanski (S) 2:2, Slavia (S)—BASK 3:0.

Franciaország: A Lille 17 ponttal vezet. 2. St. Etienne 15 p. 3. Metz 14 p. Ol. Lille—Excelsior Roubaix 4:3, St. Etienne—Antibes 1:0, Sete—Leens 2:2, Metz—Ol. Marseille 5:1, Racing Club Paris—Sochaux 6:1, Rouen—Roubaix 2:1, Le Havre—Strasbourg 2:1.

Anglia: A Derby Countrynek 24 pontja van. 2. Everton 22 p. 3. Leeds United 20 p. Arsenal—Leicester City 0:0, Aston Villa—Chelsea 6:2, Leeds United—Blackpool 2:1, Brentford—Liverpool 2:1, Derby Country—Bolton Wanderers 3:0, Everton—Manchester United 3:0, Grimsby Town—Charlton Athletic 1:1, Huddersfield Town—Birmingham 3:1, Portsmouth—Middlesbrough 1:1, Preston North End—Sunderland 2:1, Wolverhampton—Stoke City 3:0.

Rádió

SZERDA, NOVEMBER 23.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Mandolin-zenekar. 18.25: Mitica Scantoi zenekara. 19: Kamarazene. 20: Művészeti krónika. 20.15: Szalonzene. 20.55: Dr. V. Voiculescu előadása. 21.10: Mira Sobolewska énekel. 21.30: Kamarazene. 22: Hírek. 22.15: Szinjáték. 23: Hírek. 23.15: Petrica Motoi zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Ocskay László. Felolvasás. 11.45: Beregszász. Felolvasás. 1.10: Károlyi Árpád cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Országos Postászenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákféltóra. 5.45: Hírek. 6: Ez a világpiac. Előadás. 6.30: Antal István zongorázik. 7: Időszerű légtalmi kérdések. Előadás. 7.15: Hegedűs Gyula és cigányzenekara. 8: Hírek. 8.25: Hercegisasszony. Operett előjátékkal két felvonásban. 10.20: Hanglemek. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Lalo: Gordonkaverseny. (Hanglemzről). 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Operaházi Zenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: A nagy angol arcképfestők. Előadás. 7: Hegedűs Gyula és cigányzenekara. 7.30: Olasz nyelvoktatás. 8.15: Szalonzene. 9.30: Hanglemek. 10: Hírek.

Bécs. 21.10: Táncest. 23.30: Dalos-zene vidám hácsi est.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 22: Dalok. 22.45: Lemezek. 23.15: Tánczene.

Milánó. 20.30: Lemezek. 22: Ének- és zongorahangverseny. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.30: Szimfonikus zene.

Varsó. 22: Chopin művek zongorán. 23: Operaelőadás.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Gyermekeóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Táncczene. 20.20: Alexandru Dima előadása. 20.35: Emilia Gutianu énekel. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 23: Hanglemek. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Aranyások. Felolvasás. 11.45: A máltai lovagrend szerepe Magyarország felszabadulásában. Felolvasás. 1.10: Hanglemek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Háztartási tanácsadó. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági előadás. 6.30: Csorba Dezső és cigányzenekara. 7: A kínai papucs. Thury Lajos elbeszélése. 7.30: B. Fehér Miklós hegedül. 8: Hírek. 8.25: Budai Dalárda műsora. 9: Külgügyi negyedóra. 9.15: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Hanglemek. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Farkas Jenő és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Csorba Dezső és cigányzenekara. 7.30: Angol nyelvoktatás. 8.10: Rimszkij-Korszakov: Spanyol capriccio. (Hanglemzről). 8.30: A győzelem utja. Előadás. 9.15: Arany madár. Felolvasás. 9.45: Wagner: Lohengrin. 10: Hírek.

Bécs. 20: Harmonikaegyüttes, citerakettős dalokkal. 21.10: Mikrofónséta a bécsi színházakban. 23.15: Opera. 24.20: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19: Csellójáték. 22.30: Népzene. 23.15: Lemezek.

Milánó. 20: Lemezek. 20.40: Könnyű zene. 22.40: Tarka zene.

Strassburg. 20: Dalok. 21.30: A rádiózenekar hangversenye. 23.30: Dalos, zenés, vidám est.

Varsó. 20: Könnyű és tánczene. 22: Zenés dráma. 23: Vonósnyegyes. 24.05: A rádiózenekar hangversenye.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megelelnek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Házaság és levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szász templom mellett). Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Küti. — Nőgrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Víttek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Levelezés
Olasz, francia levelezésre intelligens partnert keresek. Címeket „Nyelvnyakörliás” jelígre a kiadóba kérem. 3230

Allást keres
Mosást, vasalást elsőrangú munkával úri házaknál vállalom. Kovács Zsuzsa, III. kerület. Str. Diaconul Cores 24. 2699

Nagytakarítást vállal, szorgalmas tiszta asszony. Levelezőlap értesítést kérek. Cím II. kerületi szőlők. Str. Demetriad 24. Tarkánné. 3224

Házvállalónő jutányosan házakhoz ajánlkozok. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 3225

Vasalást vállalom. Cím Mayerné. II. Str. Telegrafului 20. 3226

Mosást, vasalást vállalom tiszta, ügyes asszony. Cím II. kerületi szőlők. Str. Demetriada 24. 3227

Mindenes leány, aki jól főz, jó bizonyítványokkal december 1-re állást keres. IV. Fröbl 32 sz. Horkynál. 2749

Alkalmazás
Fehérnemű javításra, stoppolásra, megbízható asszony kerestetik. II. Str. 3 August 27. földszint jobbra. 3228

Fahordó, megbízható ember, állandó alkalmazásra kerestetik. Cím a kiadóban. 3231

Pansióba gyakorlott, porciózásban jártas perfkét szakácsnőt, vagy szakácsot keresek, január 1-re. Címeket „Pansió” jelígre a kiadóba kérem leadni. 3232

Két szobalány lehetőleg testvérpár, pansióba kerestetik január 1-re. „Pansió” jelígre. 3233

Karácsonyi és újévi ajándékok
a legnagyobb választékban, babakülönlegességek szenzációs olcsó árakon

Pollák Károly
papír- és játékkészletében, Temesvár, IV., Piata Dragalina Nagy választék Mikulás-ajándékokban.

Adás-vétel
Eladó férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2738

Két hold kertészföld a város közelében, déli fekvésű, vízparton eladó. Cím a kiadóban. 2741

Gyermekbicikli leányka részére megvételre kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3235

Lakas
Elegánsan butorozott szoba külön bejáratú, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cím: IV. Str. Mireea Voda 3. 2700

Butorozott szobát keres átutazóban lévő házaspár, pár napra. Címeket „Fürdőszobás” jelígre a kiadóba kérem leadni. 2330

Garzonlakást, lehetőleg lépcsőházi bejáratú, keresek december 1-re. Címeket a kiadóba „Garzón” jelígre kérem. 3234

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Öt-hatszobás lakást, pansiónak megfelelően különbejáratú szobákkal keresünk. Címeket „Pansió” jelígre a kiadóba kérem. 3231

Külfönjele
Prima házikoszt, házonkívül is kapható. Cím a kiadóban. 3229

Tribunalul Timis-Torontal, Sectia 1-4

Extras
Conform art. 93 din legea persoanelor juridice.
Se certifica de noi, că prin prezenta sentință a acestui Tribunal No. 801 din 6 Iulie 1936 s-a admis modificarea statutelor așa cum au fost votate de adunarea generală în sedința dela 29 Martie 1936 a Soc. Mutuala de recludire și refacere ați Timisoara, în sensul că și-a mutat sediul în comuna Varias, jud. Timis-Torontal, și conform art. 84 și următorii s-a făcut mențiune în registrul persoanelor juridice unde este înscrisă societatea sub. No. 393.

R O M A N I A
Grefa Tribunalului Timis-Torontal, S. I-a.

Prezentul extras se atestă de noi pentru publicare. L. S. (ss) Prim-Grefier: Indiscifrabil.